

TREMTINIŲ GYVENIMO ŽINIOS

GREITAI NEBUSIŲ GALIMA RAŠYTI LAISKUS IŠ LIETUVOS

Vokietijoje gauta kai kurių betarpiškų žinių iš Pabaltijo kraštų. Iš jų matyti kad bolševikai ruošiasi netrukus uždrausti savo piliečiams siųsti laiškus iš Sovietų Sąjungos į Vakarų valstybes. Ypač tas liešia pirmąjį eilę Pabaltijo kraštus, kurių gyventojai turi daug giminų Amerikoje ir palaiko su jais betarpišką ryšį. Įvedus šį suvaržymą, ir Amerikos lietuviai negautų laišku iš Lietuvos. Žinoma, negalėtų ir savo giminėms parašyti keletą raminančių žodžių.

KAS ĮVYKSTA SU TREMTINIAIS, KURIE DABAR GRĮŽTA Į PABALTIJĄ

Prieš trejetą mėnesių viena Latvijos šeima iš Memmingeno stovyklos išvyko savo noru ir bolševikų okupuotą Latviją. Dabar gauta žinių kad ši šeima savo tėviškėje išgyveno vos du mėnesius. Vienas šios šeimos narys "staiga mirė", kiti gi du išvežti į Sibirą.

DAUG LATVIŲ GYDYTOJŲ ISTREMTA IŠ LATVIJOS Į SIBIRĄ

Tremtiniai Latviai gauna kai kurių žinių iš bolševikų okupuotos Latvijos. Iš jų matyti kad daugelis Latvijoje pasilikusių gydytojų jau yra istremti į Sovietų Sąjungą. Atrodo keista, bet istremti ir tie gydytojai, kurie jau iš seno žinomi savo bolševikiniais nusistatymais. Jų vietoje Latvijoje dirba Rusų gydytojai.

SUNKI BERLYNO LIETUVIŲ DALIS

Šiuo metu Berlyno mieste gyvena apie 100 Lietuvių. Tačiau jų skaičius nuolat mažėja. Kai kam pavyksta išsprukti į Vakarų, kiti gi išvažiuoja į Rytus neaiškiai (arba jau per daug aiškiai) likimui. Amerikiečių sektoriaus Lietuvių gyvenimas esąs panašus į kitų DP gyvenimą Vakarų Vokietijoje. Rusų sektoriu daugiausia yra pakliuvę buvę kariai, t.y. tie, kurie prievarta buvo suvaryti bolševikų armijon ir karo metu sunkiai sužeisti. Gulinčius ligoninėse juos ir at rado Rusai. Juos kartais aplanako vienas Berlyne užsilikęs Lietuvos žinomas kunigas.

LIETUVIAI BELGIJOJE NORI SUORGANIZUOTI SAVO MOKYKLAS

Visi gerai žinome kad Lietuvių vaikai, lankantieji svietimas (nelliuvivškas) mokyklas labai greitai atitolsta nuo mūsų tautos kamieno ir tuojau ištautėja. Labai didelis ištautėjusių Lietuvių procentas yra šiaurės ir Pietų Amerikoje ir vis daugiausia dėl savo Lietuviškų mokyklų nebuvimo. Todėl labai pagirtina kad Lietuviai nuykė Belgijon, pradėjo rūpintis Lietuvos mokyklų steigimu.

Ten krikščionių sindikatu sąjungos iniciatyva buvo sukvietas užsieniečių mokytojų suvažiavimas, kuris bandė spręsti tremtinių mokyklų klausimą. Paaikškėjo kad teisinių kliūčių iš Belgijos vyriausybės pusės tam nebuvo. Tačiau nei vyriausybė, nei kuri kita įstaiga tam neskiria lėšų. Taigi tuo reikalu "Gimtoji šalis" ir rašo: "Belieka leisti vaikus į vietines mokyklas ir rūpintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

30 LIETUVIŲ VIENUOLIŲ BELGIJOJE

Kaip praneša "Gimtoji šalis", Belgijoje yra dar iš prieškarinių laikų 30 seserų-vienuolių įvairiuose vienuolynuose. Vienos jų nemažiosios Lietuvos apie 25 metus, kitos 20 metų. Jos labai džiaugiasi gaudamos Lietuvos religinių laikraščių. Yra ir mirusių seserų.

DIRVA

THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State.

No. 6

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO February-Vasario 18, 1948

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

(33-ti metai :: 33rd Year)

Pasaulio Lietuviai Švenčia Lietuvos Nepriklausomybės 30 m. Sukaktį

Pasireiškė staigus Maisto Kainų Kritimas

TAI ESĄS DIDŽIAUSIAS BIRŽOS SUKRĖTIMAS 100 METŲ BĖGYJE

Miesto Kainos Krautuvėse Daug kur Atpigo

Chicago. — Jau kelinta diena kaip biržose krinta žemyn grūdų ir mėsos kainos, ir kaip Chicago Prekybos Taryba skelbia, vyksta didžiausias biržos sukrėtimas 100 metų prekyvimo laikotarpyje.

Grūdų kainų persilaužimas prasidėjo Vasario 4 ir tęsiasi toliau.

Nukrito kainos kviečių, kornų ir avių po keliolika ir net keliasdešimt centų; kviečiai nukrito iki apie 50 centų bušeliui.

Grūdus pasekė gyva mėsa: galvijų ir kiaulių kainos ėmė kristi po \$1 ir toliau iki \$4 nuo 100 svarų gyvo svorio. Nukrito kainos ir rudykų mėsų po \$4 nuo 100 svarų.

Farmeriai kurie laikė savo gyvulius laukdami kainų pabrangimo, išgirdę apie kainų kritimą pradėjo skubėti vežti parduoti, bet tada pirkimas sustojo, negali gauti savo kainų.

Iš New Yorko praneša apie kritimą cukraus kainų.

Šis kainų kritimo apsi-reiškimas vyksta biržose. Tačiau iš kai kurių sričių praneša kad maisto kainų pigimas pasirodė ir par-dotuvėse, nors tas negali taip greitai pasireikšti, nes krautuvėse dabar turimos maisto reikmenys yra supirktos aukštom kainom.

Jei maisto reikmenų kainos pasiliks nuoluosios tai su laiku pasirodys kainų atpigimas ir krautuvėse, kai pardavėjai galės gauti pigesnę kainą mėsos ir kitų valgomų dalykų.

Politikos lauke tuo tarpu Senatorius Taft, Republikonas, paskelbė kad Demokratų valdžia savo politikos sumetimais rupinasi išlaikyti aukštas maisto ir kitų reikmenų kainas, su-

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

Miesto Kainos Krautuvėse Daug kur Atpigo

Chicago. — Jau kelinta diena kaip biržose krinta žemyn grūdų ir mėsos kainos, ir kaip Chicago Prekybos Taryba skelbia, vyksta didžiausias biržos sukrėtimas 100 metų prekyvimo laikotarpyje.

Grūdų kainų persilaužimas prasidėjo Vasario 4 ir tęsiasi toliau.

Nukrito kainos kviečių, kornų ir avių po keliolika ir net keliasdešimt centų; kviečiai nukrito iki apie 50 centų bušeliui.

Grūdus pasekė gyva mėsa: galvijų ir kiaulių kainos ėmė kristi po \$1 ir toliau iki \$4 nuo 100 svarų gyvo svorio. Nukrito kainos ir rudykų mėsų po \$4 nuo 100 svarų.

Farmeriai kurie laikė savo gyvulius laukdami kainų pabrangimo, išgirdę apie kainų kritimą pradėjo skubėti vežti parduoti, bet tada pirkimas sustojo, negali gauti savo kainų.

Iš New Yorko praneša apie kritimą cukraus kainų.

Šis kainų kritimo apsi-reiškimas vyksta biržose. Tačiau iš kai kurių sričių praneša kad maisto kainų pigimas pasirodė ir par-dotuvėse, nors tas negali taip greitai pasireikšti, nes krautuvėse dabar turimos maisto reikmenys yra supirktos aukštom kainom.

Jei maisto reikmenų kainos pasiliks nuoluosios tai su laiku pasirodys kainų atpigimas ir krautuvėse, kai pardavėjai galės gauti pigesnę kainą mėsos ir kitų valgomų dalykų.

Politikos lauke tuo tarpu Senatorius Taft, Republikonas, paskelbė kad Demokratų valdžia savo politikos sumetimais rupinasi išlaikyti aukštas maisto ir kitų reikmenų kainas, su-

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

kyklas ir rupintis savom jų gom rasti mokytojus lituanistiniams dalykams."

RAUDONIEJI TEBĖRA STATE DEPARTE-MENTE

Washington. — Atstovų Rumų Appropriacijų komiteto slapti tyrinėjimai parodė kad State Departmente dar vis tebelaiko darbus 109 komunistų simpatizatoriai ir ima valdžios algas.

State Departmento viršininkai tuomi apkaltinami neatlikimu savo pareigų išvalyti šalies užsienių santykių štaba nuo asmenų kuriuos FBI nužvėmė neistikiškai ir kenksmingais.

Nors State Departmento viršininkai skelbė kad paleido iš tarnybos 40 tokių kenksmingų asmenų, tvirtinotai atrado kad tokių paleidimų kaip skelbta nepadaryta.

GAUDO KOMUNISTUS IŠVEŽIMUI

New Yorke FBI agentai suėmė John Williamson, komunistų partijos darbo sekretorių, deportavimo varrantu. Williamson paeina iš Skotijos, jis nugalbentas į Ellis Island, kur bus tardomas išdeportavimui. Jis klatingai per kelis metus pozavo kaip Amerikos pilietis ir elgėsi kaip toks.

Valdžia tęsia gaudymą ir kitų komunistų, nepiliečiai bus deportuojami.

BULGARIJOS komunistų vadai Dimitrov paskelbė, esą Amerika kursto šalį prieš naujo karo, ir kad per Marshallo planą nori užvaldyti pasaulį. Tais metais, kada buvo padaryta 5,400,000. Dar iki šiol automobilių eksportas beveik neprasidėjo.

ŠALTIS šiomis dienomis vėl perslavė visą šalį. Tačiau šios savaitės viduryje pasirodė šalčio persilaužimas.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Keli Gubernatoriai Išleido Proklamacijas

Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukaktį šiomis dienomis mini ir švenčia visame pasaulyje išsiblaškę lietuviai.

Minėjimą atlieka laisvos Amerikos lietuviai kai kuriose kolonijose ir didelėmis ceremonijomis.

Keletos valstijų gubernatoriai, Lietuvai Vaduoti Sąjungos, Amerikos Lietuvių Misijos valdybos nariu ir šiaip patriotų Lietuvių pasidarbavimu, išleido Lietuvos Nepriklausomybės proklamacijas.

Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukaktį iškilmingai apvaikšioja Kanados, Pietų Amerikos ir Australijos lietuviai.

Savotiškoms aplinkybėmis ta švente švenčia musu tremtiniai išblaškyti Europos šalyse.

Savo sieloje, mintyse švenčia ta šventę ir Lietuvos lietuviai bei tremtiniai Sibire. Jie giliai savo sielose prisimena šias 30 metų sukaiktus, ir trokšta kad laisvėje esantys lietuviai neliautų dirbėkovoje kad Lietuvos Nepriklausomybės tautos reikšmę nebūtų mūsų tautos žudikų nutrauktas.

ROCKEFELLER VEDA LIETUVAITĘ

Garsaus John D. Rockefellerio anukas, W. Rockefeller, 36 m. amžiaus, veda Lietuvaitę, Barborą Neveckaitę, 31 m. amžiaus. Jos motina gyvena Chicagoje. Taigi Barбора bus kilus iš Chicago.

Barбора dabar yra di-vorsuota, ji buvo išteikėjus už Richard Sears, tarnavusio Amerikos diplomatiijoje Paryžiuje. Dabar ji gyvena paprastame bute New Yorke.

Winthrop Rockefeller sakoma yra aukštas, tamsiaplaukis, patogus vyras, na ir Barбора Neveckaitė be abejo yra gražuolė, jeigu jai sekasi gauti tokių žymius vyrus.

Pranešimas sako, ji buvo veik nežinoma Amerikiečių aukštesniuose sluog-sniuose ir pastebi, "Tikrai kitos New Yorke mergelės turės ko ašaras lieti kad ne joms tokia proga pasitaikytų. Jaunojo Rockefellerio tėvai sako esą patenkinti savo sunaus pasirinkimu.

Barбора Neveckaitė lankė Northwestern University Chicagoje.

Iš RUSIJOS ir Rusų užgrobtų Europos sričių žmonės bėga į vakarinę Vokietiją dideliais skaičiais, nepaisydami didelio pavojaus žuti. Be abejo, žinoma tik apie atbėgusius, kiti ir žus-ta nuo bolševikų ginklų, nes pro viską raudonųjų sargybas pralysti nėra lengvas darbas. Sovietų "ro-lus" nėra toks malonus gyventi ir kas tik turi progą bėga iš jo.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Belgiijoje pradėjo streiką apie 55,000 angliakasių, beveik pusė tos šalies kasyklų darbininkų. Jie reikalauja daugiau mokesčių.

Lietuvos Laisvės Statula Karo Muziejaus Sodelyje Kaune, Nepriklausomybės laikais.

PABALTIO ATSTOVŲ ŽYGIS

Washington, Vas. 6. — Lietuvos, Latvijos ir Estijos akredituoti ministrai drauge lankėsi Valstybės Departamente ir buvo priimti aukšto pareigūno. Konferencija tęsėsi arti valandos, ir, sprendžiant iš dalyvių nuotaikos, buvo sekminga. Ten neabejotinai buvo paliesta einamieji ir svarbūs reikalai, kurie reikalingi nuolatinio aptarimo bei patikrinimo.

CIO. VADAS PERSEGSTI SAVO KAIRIUOSIUS

Philip Murray, CIO pirmininkas, piktai išbarė visus CIO kairiuosius vadus ir pareikalavo kad jie laikytųsi organizacijos linijos arba bus išmesti.

Murray reikalauja CIO narius atsisakyti palaikyti Wallace trečią partiją, kuri pavirto komunistų žaislu, ir ragina visus unijistus remti Marshall'o Europos gelbėjimo planą.

CIO vadai tiki daugiau pešti iš Demokratų partijos, kurią remdami gali vėl paversti unijų diktatorių inagiu.

PARVEŽĖ 2812 LAVONŲ.

San Francisco uostan parvyko U. S. laivas su 2812 Amerikos karių lavonų iš Pacifiko karo laukų. Jų giminėms išsiųsta pranešimai pasirošti saviškiu laivonu priimti palaidojimui. Valdžia prideda dalį laidojimo kaštų.

GASOLINAS IŠ ANGLIES

JULIUS KRUG, U. S. V. daus reikalų sekretorius, patiekė Kongresui sumanymą kad ši šalis imtųsi \$9 milijonų programos istobulinti ir gaminti, bėgyje sekančių penkių iki dešimt metų, sintetinius (dirbtinius) aliejus ir gasoliną biznio pagrindais. Dabar, kaip išrodo, gasolino trukumas didėja, ir anot Krug, ši šalis negalės pasiremti išimtinai ant petrolejaus gavimui ateityje reikiama kiekio skysto kuro.

Išradimai dirbtinam aliejui ir gasolinui jau turima, tikslai reikia imtis gamybos tokiomis kiekiais kad būtų galima patenkinti busimus reikalavimus.

Dabartiniu laiku šioje šalyje sunaudojama po 7 milijonus galionų petrolejaus daugiau negu sunaudota per didžiausią karo metą. Dabar sunaudojama aliejaus ir gasolino po 20 milijonų galionų metuose daugiau negu buvo sunaudojama 1940 metais.

DABAR, taikos metu, U. S. ginkluotos pajėgos, kurios yra pilnai mechanizuotos, sunaudoja 3,500,000,000 galionų gasolino metuose daugiau negu sunaudojo 1941 metais.

Be to, dabar trokai ir busai sunaudoja po 3 milijonus galionų gasolino daugiau per metą negu sunaudodavo 1941 m.

Anglies trukumas dėl John L. Lewis išsukty anglies streikų privertė daugelį žmonių pakeisti šildymą nuo anglies į aliejų, ir dabar sudeginama po 2,500,000,000 galionų aliejaus metuose daugiau.

Automobiliai dabar sunaudoja 2,500,000,000 galionų gasolino metuose daugiau negu sunaudojavo 1941 metais.

Daug geležinkelų įgijo naujus diesel inžinus aliejum kurinamus, ta padarė ir daug naujų laivų, kas viskas paima petrolejaus daugiau negu buvo sunaudojama prieš 5 metus.

Sintetiskas gumas dirbamas iš aliejaus, taipgi fermeriai su-mechanizavo daugelį savo ukio padargų, viskam tam naudojama daugiau aliejaus ir gasolino.

GAISRAI šioje šalyje perie-tais 1947 metais padarė nuostolių už \$700,000,000, daugiausia negu bent kada taikos metu buvo padaryta.

Palyginant tuos kasdieninius gaisrus ir jų nuostolius su karo metu nuostoliais Britanijoje kada Vokiečiai kasdien naikino Angliją, per du karo metu Anglams padaryta nuostolių nuosavybių sunaikinimu tik už \$400,000,000.

PIETINESE valstijose, Coosa River laikraštines popieros dirbtuvė, Birmingham, Alabama, pasiryžo sukelti \$32 milijonų kapitalo išstatymui didelių laikraštines popieros dirbtuvių. Dabar daug laikraštinių popieros perkama iš Kanados.

ANGLIJOJ, sumažinus cukraus davimą alaus gamybai, sumažinama alaus išdirbimas.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

40 ŽUDYSČIŲ 1947 METAIS

1947 metais Pittsburgh'e buvo papildyta 40 žmogžudysčių. Kitokių visokių kriminalinių nusikaltimų per metą buvo papildyta 7289, už kuriuos kaltininkai įvairiai buvo nubausti.

ALLEGHENY apskr. gyvenamųjų namų statyba 1948 m. pasieks aukščiausią laipsnį visoje savo istorijoje, kaip numato statybos industrijos vadai. Spėjama kad bus išstatyta 7500 gyvenamųjų butų, kurių vertė sieks apie \$75 milijonus.

1947 metais buvo pradėta statyti apie 7200 butų. 1925 metais, kada buvo didelis statybos metas, buvo išstatyta 6800 butų.

BANKAI MOKINS ŽMONES

Pennsylvanijos bankų sąjunga iš Philadelphiajos praneša jog pradės platų skelbimų vaizdų supažindinimui visdomenės ir pamokiniui žmonių bankų naudingumui supratinimui ir naudojimesi bankais.

Iki šiol tų žmonių mintyse nusistatymas yra prieš bankus ir jie tiesiog jų neapkenčia, o kiti bankų bijo.

PENNSYLVANIJOS didžiųjų vieškelnių, Turnpike, nutiesimo tarp Pittsburgho ir Harrisburgo, trafikais čia didžiausias negu kada buvo. Tai yra dvigubas, platus abiem pusėm, 161 mylios ilgio kelias, už kurį reikia mokėti važiuojant, tačiau automobilistai džiaugiasi turėdami tokį kelią ir noriai moka nustatytą duoklę. 1947 metais važinėjimas tuo keliu ir uždarbis už važinėjimą buvo dvigubai tiek kaip 1946 metais.

GASOLINO dirbimui iš anglies bandymams, prie Liberty, Pa., tuoj bus pradėta statyti pusės milijono dolerių vertės dirbtuvė. Taip tai Pittsburghas pralaužia ledus gasolino dirbimui iš anglies, apie ką visoje šalyje jau kalbama ir sakoma kad tas reikalingas bus daryti su valdžios pagalba.

U. S. Vidaus Reikalų Sekretorius Krug'as proponuoja kad Federalė valdžia įrengtų \$9 milijonų vertės dirbtinio gasolino išdirbystes.

Ši dirbtuvė prie Library yra pradžia ruošiamam \$120 milijonų plano įrengimams komerciniam išdirbimui gasolino iš anglies.

Taip tai Pittsburgh'e ir Vakariniėje Pennsylvanijoje bendrai bus pradėta darbai paversti anglį į gasą-dujas ir gasoliną automobiliams, taipgi diesel motorams aliejį ir kitų šaltutinių produktų gaminimui.

Pittsburghas tuo pataps ašis visos šalies sintetinio - dirbtinio kuro gamybos.

PLIENO industrija tikrina kad dabar iškaskama prastesnės rūšies anglis, kuri trukdo plieno išdirbimui. Iš prastos anglies gaunama prastas koksas, naudojimas geležies tarpinimui. Nekurios kompanijos praneša kad jos nustoja po apie 80 tonų liejinamos geležies (pig iron) kasdien ant 1000 tonų katilo.

SKOLOS DIDEJA

Allegheny apskrities valdyba užgyveno skolų iki \$68 milijonų, tik pernai metų skolas padaugėjo \$6 milijonais.

Skolos padaugėjo, valdyba sako, dėl žmonių nesumokėjimo apskrities valdybai takų.

Bet valdybos ponai ima sau aukštas algas ir nežiuri ar yra iš kur pinigų paimti kitiems reikalingam padengti.

PHILADELPHIA

LUPA UŽ DEGTINĘ

Pennsylvanijos gyventojai išmoka už degtinę žymiai per daug, ir valstijos degtinės monopolis 1947 metais turėjo 8½ milijonų dolerių pelno daugiau negu 1946 metais, nors degtinės perduota už \$26 milijonus mažiau per visą metą.

Daugiau pelno už degtinę gavimas buvo dėl žymiai prabangrų degtinės kainų.

Pernai per visą valstiją degtinės perduotuvės pardavė už \$208,390,183.

AKRON, OHIO

VEIKIMAS EINA PIRMYN

BALF'o skyriaus šalpos darbas Akron'e čia su geromis pasekmėmis. Drapanomis ir pinigais remia ne tik vietiniai bet ir iš kitur. Štai geras tautietis Vincas Ambrose, Bedford, Ohio, paaukavo \$10 pinigais ir gerų drapanų.

Kitas gerasirdis iš Barberton, O., paaukavo \$1 ir glėbį drapanų.

Akrono Lietuvėms moterims primename štai ką: yra paprotis nors kiek pasidabinti Velykoms. Taigi, pagelbėkite savo sesutėms anapus vandenyno nors kiek pasidabinti, nors jų senomis drapanomis. Padovanokit joms savo senas atliekamas sukleles.

Tą padarykit anksti, neatidėliojant. Vasario 1 d., Akrono Draugijų Taryba laikė savo susirinkimą, nutarė paaukoti Sausio 25 dienos parengimo pelną \$34 BALF'ui. Su Vasario 1 diena čia jau yra suaukota BALF'ui \$244. Visiems širdingai ačiū. BALF 34 skyriaus sek. J. V. Ramoska.

LOWELL, MASS.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Čia taip pat rengiamės prie Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukakties paminėjimo ir aukų parinkimo Lietuvos laisvimo reikalams. Firmiausia mes paprastai puolamės prie mūsų Lietuvių biznierių, kurie tuli ir patys daug darbuojasi ir duoda stambias aukas.

Šiuo kartu noriu parašyti apie mūsų biznierių, kurie tik darbuojasi su Lieuviais ir remia mūsų tautos reikalus aukomis. Ju nedaug ir yra.

Vienas iš tokių biznierių yra tai p. L. Paulauskas, išdirbėjas vaisvandenių arba "saldžių gerimų". Ponas Paulauskas yra savininkas Lowell Bottling Co. ir yra vienas iš žymiausių mūsų veikėjų tautos reikaluose.

Jis užima šiose mūsų organizacijose šias vietas: D. L. K. Vytauto Klubo vice pirmininkas; SLA 173 kuopos sekretorius; A. L. T. skyriaus pirmininkas; Lietuvių Remti Draugijos centro valdybos vice pirmininkas; be to jis darbuojasi ir kitose mūsų organizacijose.

Jis yra vienas iš pirmutinių čia ką padarė affidavitus Lietuviams tremtiniais Vokietijoje, visai nepažystamiems savo tautiečiams.

Pp. Paulauskai užaugino dvejetą sūnų Lietuviškoje dvasioje. Ponia Paulauskienė taipgi daug darbuojas Lietuvybės reikaluose.

Mes privalome remti tuos savo vientaučius kurie taip daug dirba ir remia mūsų tautos reikalus.

Linkime pp. Paulauskams ilgai darbuotis Lowellio Lietuvių tarpe.

Vyt. Ramanauskas

A. S. Trečiokas
INSURANCE AGENTURA
Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
314 Walnut Street
NEWARK 5, N. J.

Vincent B. Archis
Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
LOS ANGELES, CALIF.
331 So. Rampart Blvd.

BALTIMORE, MD.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba rengia Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukakties minėjimą Vasario 15 ir 16 dd. Kaip ir kas metą, Maryland Valstijos Gubernatorius ir šymet išleido Vasario 16-tos proklamaciją.

Paminėjimo išklmė Vasario 15-tą prasidės su pamaldomis šv. Alfonso bažnyčioje, rytmetą 11 val. Bažnyčion inėjimas bus su procesija organizacijų ir minios.

Vasario 16 vakare, nuo 7:00 val., bus iškilminga vakariene Lietuvių salėje, kur bus formali Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukakties paminėjimas. Sukviesta eilė žymių kalbėtojų, tarp jų dalyvaus Lietuvos pasiuntinys sekretorius J. Kajeckas, Baltimorės Mayoras Thomas D'Alesandro, Jr., kongresmanai ir daug kitų kalbėtojų, Lietuvių ir kitataučių.

Po kalbų teisės šokiai.

SVARBIOUS BALF PRAKALBOS

Vasario 1, Lietuvių salėje įvyko svarbios prakalbos. Kalbėtojų buvo neseniai iš Vokietijos atvykę Adv. Algirdas Leonas ir ponis Burbulienė.

Adv. Leonas savo ilgoje kalboje vaizdžiai ir jautriai nupiešė žiauria raudonųjų ir raudonųjų žvėrių okupaciją Lietuvoje ir vargingą padėtį mūsų brolių ir sesučių tremtyje. Svarbiausia nurodė ir labai kritiškai padėtį mažų vaikų ir ligonių ir prašė publikos svarbiausia susidomėti jų likimu, teiktiant tiems nelaimingiesiems Lietuvos vystantiems žiedams reikalingiausios pagalbos.

Po Adv. Leono kalbos buvo padaryta rinklavių; publika atsiliepė jautriai ir jo raginimą ir sudėjo aukų virš \$200.

Po to kalbėjo p. Burbulienė, graudžiai atpasakodama žiaurius raudonųjų fašistų darbus Lietuvoje, ką pati matė ir pergyveno laike pirmos raudonųjų Rusų okupacijos, kurie žiauriau negu baisiausi žvėrys kankino ir žudė nekaltus Lietuvos sunus ir dukteris, nepasigailėdami nei mažų vaikų.

Po jos kalbos, Adv. Leonas buvo pasirengęs atsakyti į paklausimus, tikėdamas kad Staliniui bandys kelti balsą. Tačiau nei vienas jų nedrįso paduoti nei vieno klausimo, nors ju buvo atsilankę keletas. Aišku jiems buvo kad kalbėtojas, turėdamas visus faktus, galės gerokai išsukuoti jų raudoną kailį.

Po prakalbų, buvo užkandis ir susipažinimas su svečiais.

Negalima aplenkiti nepastebėjus ir tai kad Adv. Leonas su žmona vos tik prieš porą mėnesių atvykę iš Vokietijos, jau abu priklauso prie vietinio BALF skyriaus ir jame kartu dirba ir aukoja, nutraukdami nuo savo menkio uždarbio dolarius ir patys siunčia pakietilius tremtiniais. Tuo tarpu čia turime daug tokių Lietuvių kurie gyvena gražioje nuosavose namuose ir važinėja puikiais automobiliais, bet visai negirdi šaukiančių pagalbos iš tremties mūsų badaujančių ir skurda kenčiančių vientaučių.

Jeigu vietos Lietuviai, ta diduma kuri dabar yra kurčia, išgirstų tų nelaimingųjų prašymą ir prisidėtų prie vietos BALF skyriaus su vienu dolariu metinės mokesties, tuoj sudarytų keli tukstančiai dolerių pagalbos reikalingiems, o be to dar jei prisidėtų su parama atsilankydami į BALF parengimus, jie visai mažai pajustu, bet tuo sušelpų ne vieną tremtinį, nevieną nekaltą badaujančių kudių našlaitį.

Taigi, mieli Lietuviai, išgirs- skite tą pagalbos šauksmo balsą ir prisidėkite prie labdarin- gos BALF organizacijos skyriaus. Jeigu negalite patys ateiti į susirinkimą, siųskit savo nario duoklę arba ir auką skyriaus izdininkui: K. Matulaukas, 1519 W. Lombard st., arba pirmininkui: Julia Rastenienė, 818 Hollins St. P. P. Jaras.

AMERIKOS plieno produkcija 1947 metais pasiekė 84 milijonus tonų, daugiausia negu kitados kada taikos metais.

Detroit, Mich., Naujienos

Buv. Tremtinių Draugijos Detroit'e Pranešimas

Šiomis dienomis spaudoje pasirodė New Yorke gyvenančių "tremties ateivių" pareiškimas dėl buvusių tremtinių draugijų steigimo prasmės. Į tą pareiškimą, taip pat spaudoje, atsakė Lietuvių Tremtinių Draugija Chicagoje.

Visi gyvenantieji Detroit'e buvusieji tremtiniai Lietuviai, kurie yra susibūrę į Buv. Tremtinių Draugiją Detroit'e, randa reikalingą pranešti kad jie visiškai solidaruoja su Chicago Tremtinių Draugijos pareiškimo mintimis.

Buv. Tremtinių Draugijos Detroit'e Valdyba.

VAKARĖLIS TREMTINIAMS SUŠELPTI

Šeštadienio vakare, Vasario 28, LVS 6 skyrius ruošia YM CA salėje, 13130 Woodward ave., draugišką vakarėlį, kurio visas pelnas eis pasiuntimui maisto savo broliams tremtyje. Čia bus kortavimas su dovanomis, kavutės ir užkandžių. Vakarėlio dalyvių prašoma aukoti po dolarių kaip įžangą. Bet jei kas gali atsinešti dar ir kokio siuntimui maisto tai labai prašytume, nes visvien jis reikės pirkti.

Geriausią siuntimui tinkančią kavą, aliejus, cukrus, kakao, kenuota mėsa, lašiniai, kondensuotas pienas, ryžiai ir kt. Jei kas turi namuose ką nors atliekamo iš seniau ar dabar perkant sau, nupirkite ką nors ir atneškite, tai bus nauda mūsų broliams tremtyje. Nereikia didžiuliotis ar varžytis, nereikia manyti kad vis reikia duoti ką daug. Gerai nors mažą daiktelių prisidėti. Vienas-kitas po daiktelių duos, ir jau pakietilis, ir jau gali išgelbėti kokį vaikų, gal našlaitelį, nuo džiovis, ar nuraminti motinos skaudamą širdį, kuri neturi ką vaikui paduoti kada jis verkia ir prašo. "Mamyte, valgyt noriu!" Prisiminkite Vasario 28 d. ir pasiruoškite ateiti.

Rengimo Komisija.

WILLIE CLAYTON RAGINA SELPTI

Neseniai grįžęs iš Europos, buvęs Valstybės Departamento sekretorius narys, kalbėdamas per radio dėl pradedamo vajeaus šelpti Europos vaikučius, pareiškė: "Vaikučių fondai yra sudėta 39 milijonai dolerių, bet ką tai reiškia kad yra šalpos reikalingų vaikučių apie 90 milijonų visoje Europoje. Ką reikšią vaikučių paskirti 50 centų? Ar gali ji išgelbėti nuo ligos?"

Skubios pagalbos reikalingi pusketvirtas milijono vaikučių, kurių nesušelpus gresia pavojus jų ne tik sveikatai bet ir gyvybei, aiškino Willie Clayton. Jis pareiškė kad Europos žmonės kenčia Amerikiečių neįsivaizduojamą skurdą, šaltį ir badą. Kaip jis sako, neužtenka girdėti, reik matyti kad visa tai suprastai.

Kiek iš tų Europos vaikučių gelsbėti aukų teks Lietuvų vaikučiams tai klausimas. Bet iš to pareiškimo mes galime įsivaizduoti ir kaip kenčia ir vargsta ir mūsų Lietuvų brolių ir seserų vaikučiai, kurių sveikatos išlaikymui mes turime didžiausiu subruzdumu priduoti maisto ir pinigų pagalbą per BALF'ą, kuris rūpinasi Lietuvų vaikučių šelpimu.

M. Sims.

Evangeline de Castro, 17 metų, laimėjus "Miss Philippines" gražuolės titulą, paskelbė kad jai įgiris žemiškas gyvenimas ir ji pasirinko stoti į vienuolyną.

DETROITO Amerikos Lietuvių Balso Radio Programa Šeštadieniais 7:30-8 P. M.

(1400 Kilocycles - WJLB)

Visais šio Radio programos reikalais kreipkitės į programos vedėją, Ralph J. Valatka 8029 Manila Avenue Detroit 13, Mich. Telefonas OLive 5602

NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIES PROGRAMA PER RADIO VAS. 14

RADIO PROGRAMA NUO 1:30 PO PIETŲ IS WGN.

CHICAGO, Ill. — Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukaktį paminėti, Margučio šabo narių pastangomis, pasisekė gauti pusvalandis laiko didžiulėje radio stotyje WGN (50,000 watts).

Kalbės Lietuvos Konsulas Dr. P. Daužvardis, muzikalinę dalį išpildys choras, solistai ir kt.

Programos laikas: šeštadienį, Vasario 14, nuo 1:30 val. po pietų (Chicago's laiko, rytinių valstijų laiku 2:30 val.) iš stoties WGN — 720 klc.

Sekmadienį, Vasario 15, nuo 6 val. vakare, Margutis rengia iškilmingą vakariene su atitinkama programa taip pat Lietuvies Nepriklausomybės sukaktį paminėti; atsibus Morrison Hotel Terrace Casino, kur Margutis dažnai Lietuvos Nepriklausomybės sukakties paminėjimus rengia.

LAISKAS TREMTINIŲ REIKALAMS

Chicago's Lietuvių veikėjas V. M. Stulpinas, sekdamas netrukty, o duonos kilogramas (du svarai) kaštuoja tik 2 rub. 80 kap.

To mums pilnai užtenka suprasti, koks dabar gyvenimas Lietuvoje. Atsiminkime kad neseniai rublis buvo sustiprintas, sumažinant rublių skaičių net ligi dešimties kartų t.y., už dešimtį senų rublių buvo išduotas tik vienas naujas. Ta proga sovietai grynai kad prekų kainos smarkiai kritusios ir kad gyvenimas vėl grįžęs į normalias vėzes.

Uždariai Sovietų Sąjungoj retai siekia daugiau negu 400 rb. mėnesiui. Tik labai geri specialistai, arba bolševikų vadai ir sovietų armijos karininkai gauna dideles algas. Darbininkai ir žemesnieji valdininkai retai kada ir 400 rb. atlyginimą gauna, daugumas turi

Galvijų Šalyje Gali Išauginti 95 Milijonus

Šios šalies ukės ir galvijų auginytojai gali kas metą išlaikyti iki 95 milijonų galvijų, taip kad mėsos šaliai pakaktų be rūpesčio.

Kaip galvijų skaičiai svyruoja parodo šios skaitlinės: 1918 metų Sausio 1 šioje šalyje buvo 73,040,000 galvijų.

1934, Sausio 1 buvo 74,369,000 galvijų.

Sausio 1, 1928 m., galvijų skaičius buvo nupuoles iki 57,322,000, bet 1913 m. buvo pasiekęs vos 15,718,000 skaičiaus.

Po 1934 metų sausros galvijų sumažėjo apie 9,000,000, ir Sausio 1, 1938, buvo išviso 65,249,000 galvų.

Sausio 1, 1944 ir 1945 metais galvijų buvo virš 85 milijonų.

TIKTAI DU RUBLIAI 80 KAPEIKŲ!

VIENAS - KITAS tremtinys prispauistas didelio vargo Vokietijos stovyklose ir negalėdamas niekur rasti išeities, nutaria grįžti Lietuvon.

Kai kurie iš jų tikisi kad budami pirmieji propagandos sumetimais bus gerai priimti. Tai gudruoliai, kurie žino bolševikų metodus ir supranta kad jų atvykimas bus panaudotas kitų tremtinių privileijimui. Kiti spėjo užmiršti pirmojo bolševikmečio įvykius ir patekę sunkion buklėn rizikuoja dar kartą pabuvoti "sovietiškoje rojuje".

Duok, Dieve, tiems grįžtančiams nežuti nuo bolševikinių klaušų. Nesinori būti piktu pranašu, bet, pažįstant bolševikus, sunku tikėtis jiems laimingo gyvenimo ilgesniams laikui....

Štai "Vilnyje" telpa vieno tokio grįžusiojo, tulo J. Papekio, laiškas. Mes žinome, iš Sovietų Sąjungos negalima rašyti teisingų ir plačių laišku apie tenykštį gyvenimą. Galima rašyti tik arba mažus nieko nesakančius laiškus, arba išsijuosius girti sovietinę valdžią ir iš Rusų sugadinto oro sugebėti padaryti kvapniausius Prancūziškus kvėpalus....

Taigi ir Papekys kiša mums panosn kvėpalus, bet kadangi jie "made in Russia", tai kai kur ir Rusiškais kvapas prasi-muša.

Pirmiausia stžinome kad kelionė nuo Gardno ligi Vilniaus užtrukusi net dvi dienas. Jau vien iš to galima spręsti, kokia tvarka dabar Lietuvoje ir koks "progresas" padarytas paskutiniaisiais metais. Juk nuo Gardino į Vilnių tėra tik apie šimtą mylių ir Nepriklausomos Lietuvos laikais tokį kelią traukiny suvažiuodavo per dvi valandas. Įsivaizduokite kad iš Cleveland į Pittsburgh reikėtų važiuoti net dvi dienas!

Papekys rašo kad viskas be kortelių, Vilniaus turguose jis matęs gausybės visokių produktų, o duonos kilogramas (du svarai) kaštuoja tik 2 rub. 80 kap.

To mums pilnai užtenka suprasti, koks dabar gyvenimas Lietuvoje. Atsiminkime kad neseniai rublis buvo sustiprintas, sumažinant rublių skaičių net ligi dešimties kartų t.y., už dešimtį senų rublių buvo išduotas tik vienas naujas. Ta proga sovietai grynai kad prekų kainos smarkiai kritusios ir kad gyvenimas vėl grįžęs į normalias vėzes.

Uždariai Sovietų Sąjungoj retai siekia daugiau negu 400 rb. mėnesiui. Tik labai geri specialistai, arba bolševikų vadai ir sovietų armijos karininkai gauna dideles algas. Darbininkai ir žemesnieji valdininkai retai kada ir 400 rb. atlyginimą gauna, daugumas turi

tenkintis dar mažesniu atlyginimu.

Kai duonos kaina yra tokia aukšta, nesunku įsivaizduoti kad ir kitų prekių kainos yra atitinkamai aukštos.

Palyginimui galime pažymėti kad Nepriklausomos Lietuvos laikais duonos kilogramas kainuodavo tarp 20 ir 30 centų (Lietuviškų), o atlyginimai litais buvo maždaug tokie patys, kokie dabar yra rubliais. Tokiu būdu išeina kad lyginant su Nepriklausomybės laikais maistas yra desimterio-pai brangesnis. Tas faktas puikiai parodo koks dabar yra gyvenimas Lietuvoje ir kaip "laimingi" turi būti žmonės "sovietiniame rojuje".

O "Vilnius" redaktoriams esame dėkingi už labai aiškių žinių suteikimą apie kainas ir susisiekimą Sovietų Sąjungoje. J.

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje. Kaina metams tik \$3.00.

Look! It's the New
PHILCO
FREEZER

ONLY
nuo
\$174.50

2½ Cu. Ft. Fits in
any Kitchen

Here's amazing efficiency at a popular price. Ideal for the small apartment or needs of the small family. Provides full home freezing and frozen storage service. The value sensation of the year!

15 to 25 Below Zero

The required temperature for sharp freezing. Ample power for safe storage of foods at all times.

Come in and See it Today!

PERKO

Electrical Appliances

9213 UNION AVE.

3486 EAST 93rd ST.

Atdara vakarais iki 9 val.

Trečiadieniais iki 1 Dienos.

Telefonas abiejose Krautuvėse

Diamond 0025

Famous
PHILCO
Advanced Design
REFRIGERATOR

Here it is... the sensational refrigerator with all the features that keep foods fresher, including spacious built-in freezer locker for freezing and storing frozen foods. Unequaled for Value!

Limited Supply! Come in Today!

Models from
\$319.50
up
Easy Terms

PERKO Electrical Appliances

9213 UNION AVENUE
3486 EAST 93rd STREET

Atdara Vakarais iki 9 Val. Trečiadieniais iki 1 v. Dienos

Telefonas abiejose Krautuvėse Diamond 0025

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Už ką Naciai Mane Areštavo

Rašo KAZYS ŠKIRPA.
(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

Patyręs kad Gen. Beck dedasi prie Vokiečių karininkų konspiracijos, tegalėjau sau iš to padaryti išvadą jog tai ne kokių nors karštakosių darbas, bet labai rimtas dalykas. Vėliau paaiškėjo jog neklydau. Kaip žinoma, Gen. Beck dalyvavo paruošime padėjimo bombos Hitleriui 1944 metų Liepos 20 d. pačioje jo vadovybėje. Tik, deja, bomba nors ir sprogo ji Hitlerio neišnešiojo į šmetelius, kaip ją padėjęs Pulkininkas von Schtaufenberg tikėjosi. Atentatui šitaip, visai atsitiktinai, nepavykus, Gen. Beck padarė iš to sau išvadą: paleido sau į galvą kulka, kad nebūtų priverstas išduoti kitus to sąmokslu dalyvius.

Pradėtas 1942 metais ruošti Vokiečių karininkų sąmokslas prieš Hitlerį buvo Vokiečių vidaus dalykas. Tačiau, buvo savaime aišku jog jis būtų turėjęs didelių pasekmių Vokiečių užsienio politikai, jei būtų pavykęs. Patirtos žinios kad ruošiamasi prie tokio akto, pridavė man vilčių kad gal susidarys palankių aplinkybių atgauti Lietuvai nepriklausomybę, kai Hitleris ir jam atsidavusių nacių klika bus nušalinti.

Todėl apsisprendžiau laikytis sekančios taktikos: kontakto su Berlynu politinėmis sferomis nevengti, atydziai stebėti kas ten darosi ir ar neįvyks kokių nors svarbesnių pasikeitimų; kol jų nėra — kantriai laukti, diplomatiškai laviruoti, o Lietuviams veikėjams Vokiečių okupuotoje Lietuvoje duoti nurodymų kad į jokių kompromisų su okupantu neitų, bet taupytų mūsų tautos pajėgas ateitį, ypač dabotų kad okupantas nesumobilizuotų mūsų vyrų III Reicho karo reikiams.

Išlikusių tai nebuvo joks naujas nusistatymas. Panašus nusistatymas mano jau buvo formuluotas 1941 metų Liepos 26 dienos laiške Ministerio Pirmininko pavaduotojui, Prof. J. Ambrozevičiui, trumpai prieš nacių smurtą prieš mūsų tautos sukilėlių sudarytą Lietuvos Vyriausybę. Šio laiško turinys jau buvo Dirvoje mano pacituotas. Todėl jo čia nebekartosi, o tik paduosiu vieną jo vietą:

„Vieniūtelis mano interesus tokiomis sąlygomis yra šis: stenėtis laimėti laiką ir išsaugoti galimai daugiau mūsų tautos narių nuo sunaikinimo. Karas dar nežinia kaip ilgai gali užsistoti ir kokių dar gali pasitaikinti mūsų tautai naujų sukrėtimų. Žiūrėkime daugiau pirmyn, o ne vien to kas vyksta šiandien.“

Kada Vokiečiams darėsi Rytų fronte vis sunkiau, III Reicho politinė vadovybė pasijuto priversta sumažinti savo išsididumą ir meskerioti okupuotose kraštuose Vakarų Europoje sau talininkų. Prasidėjo organizavimas taip vadina- mą „tautinių SS. legionų“. Buvo sudaromi tokie legionai iš Prancūzų, Belgų, Holandų, Norvegų ir tt. Teko laukti kad bus to pareikalaus ir iš Pabaltijo tautų, ypač atsizvelgiant jų griežto anti-bolševistinio nusistatymo. Tas nusistatymas buvo suprantamas ir naturalus, prisimenant raudonojo teroro žiaurumus laike pirmutinės Sovietų okupacijos. Naciai tat turėjo itin palankias sąlygas suvilioti Pabaltijo tautas ir, operuojant motyvų juo reikia pasiroditi gynimuisi nuo naujo bolševistinio pavojaus, išrankioti mūsų tautos sveikiausius elementus III Reicho karo tikslams, be jokio už tai politinio atsilyginimo prasme Lietuvos valstybės atstatymo.

Taigi brendo mūsų tautai didelis pavojus. Tokiomis aplinkybėmis mano pareiga buvo grįžti į Berlyną, nežiurint to kad nacių įtūžimas prieš mane, kuris buvo priežastim mano laikino pasitraukimo į provinciją, mažai dar tebuvo atslūgęs.

Kadangi nesiskaičiau ištremtas, o savo laisva valia pasitraukęs į provinciją, mano grįžimas į Berlyną negalėjo būti iš Vokiečių įstaigų pusės kliudomas. Bet teisė ir praktika prie nacių režimo buvo dar daugiau skirtingi dalykai kaip jie dažnai esti skirtingi gyvenime. Instinktyviai nujauciau kad naciški ekstremistai, pajutę apie mano ruošiamą sugrįžti, dės pastangų daryti tam kliūčių. Todėl buvo reikalinga ši sumanymą slėpti. Bet tai buvo ne taip paprasta. Mat, išvykdamas iš Berlyno buvau laikinai išnuomavęs savo butą kitam. Kai nuomą jam atsakiau, tuojau pasiklido gandai jog ruošiuosi grįžti. Jie pasiekė ir Berlyno Lietuvių koloniją, kurioje Gestapas turėjo savo agentų. To pasekmėje susilaukiau įspėjimo kad be Gestapo sutikimo į Berlyną grįžti nebandyčiau.

Tas įspėjimas buvo padarytas per Lietuvų Sąjungos valdybą ir įvyko šiuo būdu: Liepos 24 d. šios Sąjungos pirmininkas, Adv. R. Skipitis su valdybos nariu, Dr. P. Ancevičium, buvo atsilankę ju atstovaujamoms draugijos reikalais į Vokiečių Saugumo valdybą. Reikalą atlikus, kalbėjęs su jais aukštesnis saugumo pareigūnas, Policijos direktorius Geisler, nei iš šio nei iš to, pasiteiravo kaip man einasi ir ką aš veikiu. Vieton kad laikyti sučiuptas lūpas, Dr. Ancevičius atsakė girdėjęs kad aš ruošiuosi grįžti

į Berlyną. To užteko. Direktorius Geisler pasirašė suminėtas Lietuvų Sąjungos atstovus kad jie įspėtų mane to nedaryti be jo įstaigos žinios, pagąsdindamas jog priešingu atveju galiu turėti nemalonumų. Lyg nesuprasdami ką tai reiškia, Lietuvų Sąjungos atstovai apsiėmė pranešti man apie Geislerio įspėjimą.

Už dienos gavau Dr. Ancevičiaus pasirašytą laišką, kuris pastatė mane į begalo keblį padėtį prieš Vokiečių įstaigas, nes tuo būdu kad ir per mano neprasytą tarpininkavimą, buvau formaliskai įspėtas negrįžti į Berlyną, neatisklausus Gestapo sutikimo.

Atsiduriau prieš dilemą: skaitytis su įspėjimu ir tuo netiesioginai pripažinti Gestapui teisę leisti ar neleisti man grįžti, arba su gautu įspėjimu, kaip pikta intriga, nesiskaityti, rizikuojant turėti nemalonumų, gal net būti Gestapo areštuotam.

Ryžausi pasilikti prie nusistatymo grįžti į Berlyną, nes to reikalavo iš manęs Lietuvos Atstovo pareiga ir, antra, praktiskai man, sunku bebūvo grįžimą atidėti, nes savo butą Berlyne jau buvau atsakęs, o tą kuriame pats su šeima laikinai išsinuomavęs Garmisch-Partenkirchen, pažadėjęs apieiti.

Kad konfliktą su Gestapu nukreipus į teisinę vėžes, parašiau direktoriui Geislerui raštą, paaiškindamas jog jo įspėjimą skaitau nepagrįstą, t. y. priešingu man Reicho Vyriausybės suteiktai teisei gyventi Berlyne ir kad aš savo dispoziciją pakeisti negaliu, nes negaliu rizikuoti atsidurti su šeima gatvėje, likęs be buto. Šį raštą pasiunčiau paštu su tokiu laiko apskaičiavimu kad jis pasiektų direktorių Geisler neankščiau mano faktinio atvykimo su šeima į Berlyną, t. y. grįžimo į savo nuolatinį butą.

Tačiau, šis gudravimas ne ką pagelbėjo. Gestapas nebuvo paleidęs manęs iš savo akių ir provincijoje. Kada jau buvau susidėjęs daiktus vykti į stotį, staigiai tapau iškviestas į vietinę policijos įstaigą, kur man buvo pranešta štai kas: esą gautas iš Berlyno nurodymas perduoti man kad nuo grįžimo į Berlyną susilaikyti ir iš Garmisch-Partenkirchen niekur neišsiskelčiau.

Kada pasiteiravau kokių pagrindu ir už ką šitaip suvaržoma mano asmens laisvė, kalbėjęs su manim pareigūnas atsakė jog jis nieko daugiau man paaiškinti negalės. Jam tebuvo pavesta perduoti man tą ką jis pareiškė. Esą papildomų nurodymų pažadėta prisųsti vėliau.

Man neliko nieko kito kaip pareikšti protestą prieš tokį Vokiečių policijos suvaliavimą ir mano asmens laisvės varžymą. Pasakiau jog Gestapo centro man perduotą nurodymą skaitau neteisėtu aktu ir kad aš savo dispozicijų grįžti į Berlyną pakeisti faktinai negalėsiu, nes atsidurčiau su savo šeima ir visais daiktais gatvėje. Kalbėjusio su manim pareigūno nuraminimui, pasakiau jog jis visa tai gali perduoti savo vyresnybei ir kad grįžęs į Berlyną aš išaiškinsiu reikalą Vokiečių Užsienų Reikalų Ministerijoje.

Kada netrukus po to sėdau į traukinį, buvau susirūpinęs kad nebūčiau tuojau pat policijos jėga vėl išsodintas.

Apsisprendimu grįžti į Berlyną pasukau dar kartą prieš nacių nepalankų Lietuvai vėją, o atsisakydamas skaitytis su gestapinių įspėjimų pasistačiau prieš pikčiausį nacių politikos vykdymo organą.

Antras kritiškas momentas buvo persėdant Munchene iš Garmisch-Partenkirchen traukinio į Berlyną, ypač kad teko stotyje laukti kelias valandas. Tačiau, ten irgi nebuvau sulaukytas. Tai buvo šoks-toks rodyklis kad Geisler susvyravo pavartoti prieš mane kraštutinę priemonę. Kadangi nieko neatsitiko tai galėjau ta progą pasimatyti dar ir su savo kovos draugu Liavu Prapuoleniu. Jį pavyko Gegužės mėnesį išgelbėti iš Dachau koncentracijos stovyklos. Nors jis skaitėsi po policijos priežiūrą, bet nesuvyravo su manim pasimatyti, kad man paspausti ranką ir palinkėti laimingai grįžti į Berlyną tolesnei kovai už Lietuvos teisę į Lietuvos nepriklausomybę.

Paskutinis šios dirksnius dilginančios kelionės momentas buvo tai išsodinimas Berlyne iš traukinio. Atvažiuovome Liepos 31 rytą. Būvo loginga laukti jog stotyje mane pasitikis III Reicho jėgos politikos vykdytojai: Geislerio pasiųsti Gestapo pareigūnai, kad, vieton į mano nuosavą butą, mane tuoj pat palydėtų į kitą, nemokamą....

Bet to neįvyko. Buvau laisvas grįžti pas save, lyg nieko nebūtų atsitikę. Jaučiausi pirmą kovos rundą laimėjęs, tačiau išsyk vis dar negalėjau būti tikras ar nesulauksiu piktos nacių reakcijos. Juk taip elgdamas kaip pasi- elgiau, paliečiau Vokiečių Saugumo organų prestižą. Jie buvo neįpratę kad kas drįstų nesiskaityti su jų reikalavimais. Tačiau Vokiečių Gestapas, koks jis bebūtų, būvęs piktas, vis tik dar skyrėsi nuo Rusų GPU ar dabartinio NKVD. Matydamas jog turi reikalą su žmogum kuris remiasi teise, Geisler suvaldė savo ambiciją ir tuo būdu susidarė galimybė konfliktą numarinti. (Bus daugiau)

SIŪSKIT BALF'UI DOVANAS ŠIADIEN

NELAIKYKIT KAD IR MAZO KIEKIO PAS SAVE

Daugelyje salių ir sandėliukų yra Lietuvų suaukotų, surinktų rubų, apavo, medikamentų, maisto ir kitokių gėrybių, kam į BALF sandėlį pasiųsti vis laukiama didesnio kiekio. Tuo tarpu Europoje Lietuviai laukia maisto ir drabužių, vitaminų ir mokykloms reikmenų. Ypač visko daugiau reikia žiemos metu. Dėl to prašome visus BALF'o skyrius, parapijas, salių vadovybes ir pavienius žmones netaidėliojant tuoj visas gėrybes siųsti į BALF sandėlį.

Prašome drabužių dovanotojus nelaukti iki kad ateis jų paimti. Dabar, žiemą, esant blogiems keliams, sunku tikėtis kad greit automobiliais jusų dovanas kas pasiimtų. Geriausia, greičiausia — patys tuoj siųskite, nelaukdami, siųskite į savo BALF skyriaus sandėliuką, arba tiesiog į BALF Centro sandėlį, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Pavasariui artėjant, kai šeiminkės valo rubų šėpas, atsiranda daug daugiau drabužių. Dėl to ką galite siųsti dabar, nelaukite. Iki didesniais siuntiniais spėsit atsiųsti mažesni siuntiniai jau bus pasiekę tremtinius ir jiems pagelbės.

Tremtiniai negali šiadien gyventi ir misti pernai padovanotų ir sunaudotų maistui! Tremtinių negali pridengti pernai gauti ir jau sudėję rūbai! Šiadien paaukotos tremtiniais gėrybės pagelbės nulemti net ateities Lietuvai!

Viską siųskite adresuodami: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand Street Brooklyn 11, N. Y.

WATERBURY, CT.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 9 skyrius ir American Friends of Lithuania minės Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų sukaktį šeštadienio vakare, Vasario 14, su programa Hotel Elton, nuo 8 v. Programoje kalbės miesto mayoras Snyder, Kongresmanas James Patterson, Rev. Laurence Skelley ir neseniai atvykęs iš Europos Advokatas Vincas Rastenis, žinomas Lietuvos žurnalistas, taip pat dalyvaus atvykęs iš Europos rašytojas Stepas Zobarskas ir daug kitų įžymių svečių.

Tiesiog iš viešbučio bus duodama dalis programos per radio nuo 9 iki 9:30 vakare, per WWCO stotį.

Toliau, yra užprašytos metinės mišios už II Pasauliniame Kare žuvusius Lietuvius kareivius St. Mary's Chapel. Prie to, Gubernatorius McConaughy išleisdamis programaciją Lietuvos Nepriklausomybės dienos progą.

Programa bendrai bus įdomi ir svarbi. Nuosirdžiai prašome visus atsilankyti.

VEDYBINIO GYVENIMO SUKAKTUVES

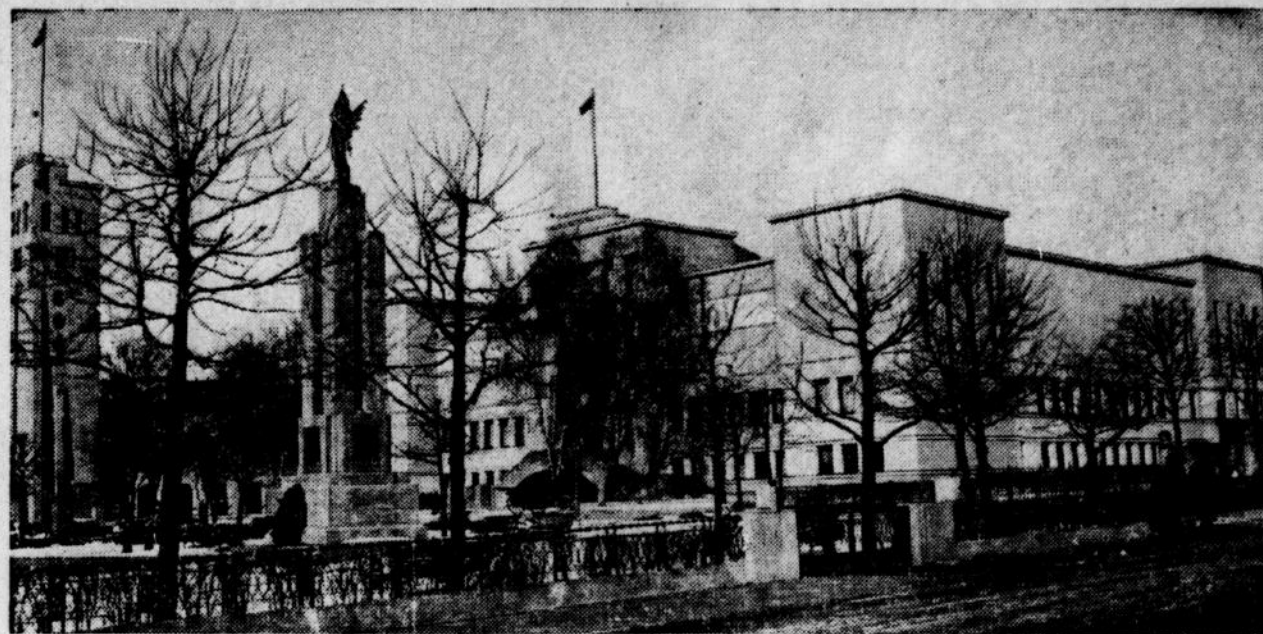
Pp. Kazys Matulunas, 38 Poplar st., minėjo savo 37 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Pp. Juozas Zemaitis, 378 Wilson st., minėjo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves.

Pp. August Neumann, 602 S. Main st., minėjo 36 metų vedybų sukaktį.

Pp. Frank Penevich, 9 Hudson st., atlaikė savo 23 metų vedybinio gyvenimo paminėjimą.

Jų šeimos, giminės ir artimi draugai linki šioms poroms geros sveikatos ir sulaukti 50 metų jubilėjų.... Koresp.

Vasario 16-tos Išvakarėse

Dalis Karo Muziejaus sodelio, Kaune, kaip jis išrodė Nepriklausomybės laikais. Pačioje kairėje aukštame bokšte, radosi Lietuvos Laisvės Varpas, Amerikiečių padovanotas Lietuvai. Nuo to bokšto dar į kairę (paveiksle nematyti) stovi Lietuvos Nežinomo Kareivio kapas. Matoma priešakyje statula yra Lietuvos Nepriklausomybės paminklas. Didysis pastatas užpakalyje — Karo Muziejus. Ką bolševikai su tais paminklais padarė nežinia.

Jonas Nevardauskas.

"REDDE QUOD DEBBES"

Atiduok ką privalai (savo tėvynei) — šitie žodžiai yra iškalti ant aukuro prie Nežinomo Kareivio Kapo, mūsų tėvynėje, Karo Muziejaus sodelyje Kaune.

Paklausę to šauksmo, šimtai ir tukstančiai Lietuvos sunų, prieš trisdešimt metų, atidavė brangiausį savo turtą — gyvybę. Jų nuopelnas didis. Kraujui aplaistyta žemė atgavo savo laisvę. Iš griuvėsių prisikėlė Lietuva.

Kiekvieną metų, Nepriklausomybės paskelbimo — Vasario 16-tos — išvakarėse, Kaune, prie Nežinomo Kareivio Kapo rinkosi minios pagerbti žuvusių didvyrių. Saulei leidžiantis, į dangų kilo aukuro dūmai ir skambėjo Laisvės Varpas. Motinų akys pasirodavo ašaros, o jaunuolių širdyse užsidegė dard didesnė meilė savo Tėvynei.

Karių kapinėse tą dieną prie kiekvieno kapo mirgėdavo žvakelės. O ypač, gyvomis gėlėmis mergaitės papuošdavo nežinomų karių kapus.

Tą vakarą, kiekvienas praeidamas pro žuvusiųjų poilsio vietą, savyje pakartodavo paminkle įrašytus žodžius: "Mes žuovome kad jus gyventumet laisvi".

O šiadien? Kas padės vainiką prie Lietuvos Nežinomo Kareivio Kapo? Kas uždegs žvakeles kapinėse? Kam skambės Laisvės Varpas, jei laisvės nėra? Kas drįs rinktis Karo Muziejaus sodelin jei aplinkui būdi svetimi tankai ir paruošti kulksvaldžiai?

Prozektoriais, kaip ir kiekvieną vakarą, bus apšviesti tik kalėjimai ir prispaudę poki- lių salės.

Tik jokios užtvaros ir sargybos nesulaikys tą vakarą minčių kurios skris pradedant iš Sibiro, Australijos, Brazilijos, Egipto, Kanados miškų, ir tų nežinomų vietų kuriose vargsta Lietuvis netekęs savo namų. Tą vakarą Tėvynėje, nuleidę galvas, liudės pasilikusieji broliai ir sesės. Gliame sniege skęs karių kryžiai ir pakelėse koplytėlės, bet visų širdys kar- tos:

"Virš mūsų kapų žydek, Tėvyne, "Graži ir didelė laisvųjų sakalų tauta žydek!"

AMERIKOS valdžia pasiryžus raginti žmones šį pavasarį užvesti naminius daržus savo kiemuose, auginimui daržovių, kaip darė karo metu. Šie daržai bus pavadinti "Freedom Gardens". Kas ką užsiaugins, nereikės pirkti.

AMERIKOS LIETUVIŲ LAISVĖS VARPAS

(Vasario 16-tos proga)

O skambėk per amžius
Vaikams Lietuvus —
Tas laisvės nevertas
Kas negina jos!

1

Atlanto bangos mūs atskyrė
Ir švietė saulė vėl laukuos....
Žaliais berželiais puošėsi tėvynė
Ilgai kentėjus priespaudų varguos.

Ten marių rūkas žemę šventą, tylia
Naktim gaivino drėgnumų rasų.
Kalneliuose, prieš baudžiąvą sukilę,
Išėjus tukstančiai sukilėlių basų.

Didvyriai septynioliktųjų metų
Ten kryžiais puošė žemę tą.
Sruveno Nemunas ir sukosi verpetai
Pakrantėm kur kurenosi ugnis šventą.

Dainuodami artojai paskui žagrę ėjo,
Prašydavo laisvę sodai prie namų.
Išleidžiant sunų, motina kartojo:
"Šitie kariai ten saugos kraštą mūsų tėvų!"

Už jurų-marių, už tolių nematytų
Tėvynės džiaugsmu plakė tukstančiai širdžių.
"Šalėlėj mūsų išaušo laisvės rytas,
"Tik mes negirdim skambant ten varpų....

"Tėvynei skirt reik dovana brangiausia", —
Kalbėjo nepamiršęs tėviškės sunus.
Ko nematysi, bet širdy tą jausi,
Atmins tėvynė visados ji mus.

Iš Bostono, New Yorko ir Chicagos
Kaip žaibas lėkė ši mintis.
O Lietuvoj vis tiesės naujos vagos,
Daina lakstutės puošė dienas ir naktis.

Amerikos Lietuviai — Laisvės Varpą
Tėvynėi siunčia per marias.
Telinksta brandžios vasarųjų varpos,
Tuoj brolių aidas pasveikins jas.

Po visą kraštą nuaidėjo skambūs dužiai
Ir tiesės vėliavos bokštuose aukštai.
Artojai iš sulinkusių bakių
Išėjė tarė: — Baigėsi vargai!

Ir slinko metai taip po metų,
Skambėjo Laisvės Varpas, kilo Lietuva.
Sruveno tyliai upės, sukosi verpetai,
Ir sakė: — Amžiais mūsų tėvynė bus gyva!....

2

...deja, šiadien vėl kruvina mūsų žemė.
Gimtuos laukuos nutilo Laisvės Varpas....
Ten Motinos Tėvynės širdį skausmas remia,
Ten svetimiems palinkę vasarųjų varpos....

Kaip baltas rožių žiedas krauju aptaškytas,
Tėvynės veidas stovi prieš akis.
Visoms tautoms jau aušta laisvės rytas,
Kada išaus gi Lietuvai — kas pasakys?....

Paklydę paukščiai sukasi virš girių,
Tėvynės kloniais brenda vėl naktis.
Darželiuose jurginai, astros jau nubiro —
O Laisvės Varpo skambant negirdėti vis.

Dar ateis diena, skambėsi Laisvės Varpe,
Skambėsi Lietuvai per amžius tu!
Skambėsi pasaulio Lietuvų tarpe
Už marių, už Atlanto vandenių!....
Jonas Nevardauskas.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

TRISDEŠIMTIES METŲ PAMOKA

KAI VASARIO 16-TOS šventės proga atsigręži į anuos laikus kada dygo, augo ir prinoko Lietuvos Nepriklausomybės vaisius, pajunti žmogus kaip sunkus ir kaip klaidus yra kelias į Laisvę.

Neminint senų ir ilgų šimtmečių, skirtų aršiai kovai dėl Lietuvos prisikėlimo, trumpas prisiminimas net Pirmo Pasaulinio Karo eigoje pasireikusių pastangų Lietuvos valstybei atstatyti aiškiai rodo kad bendros tautinės aplinkybės ir ryžtinga tautos valia nulemia krašto politinį likimą. Vos tik karui prasidėjus 1914 metais, tiek Lietuvoje, tiek užsienyje gyvenančiuose Lietuvos pradedo gyvas judėjimas su aiškiais reikalavimais pilnos laisvės ir senai kadaise pagarsėjusiai Lietuvos tautai.

1915 metais Rugsėjo mėnesį Vokiečiams įžengus į Kauną, tuoj pat Basanavičiaus ir Smetonos vadovaujamas komitetas prisistatė su Lietuvos nepriklausomybės planu. Gi Amerikoje jau 1914 metais Rugsėjo mėnesį suauktas Chicagoje Lietuvos Seimas paskleidė viso pasaulio Lietuviams mintį kad jų gimtinė Lietuva nori ir turi būti laisva.

1916 metais Kovo, Balandžio ir Birželio mėnesiais įvykusios Lietuvos konferencijos Šveicarijoje ir Holandijoje Chicago seimo reikalavimus dar daugiau paryškino ir dar karta parodė kad nebus nurimta tol kol Lietuvos žemė nebus pripažinta teisę gyventi ir tvarkyti savarankiškai.

Ir kai 1916 metais Lapkričio mėnesį Vokietijos priešininkai privažino Lenkijos nepriklausomybę, palikdami Lietuvos klausimą neišspręstą. Amerikos Lietuviai suorganizavo Prezidento Wilsono pritarimu "Lietuvių dieną", o Lietuvos Tautos atstovai Dumoje su Martynu Yėu priekyje paskelbė deklaraciją (1917 m. Vasario 21 d.), kurioje reikalavo Lietuvai savarankiškumo ar bent autonomijos.

TOKIŲ plačių, nerimstančių ir energingų pastangų akivaizdoje 214 Lietuvos atstovų, susirinkę Vilniuje 1917 metais Rugsėjo 18-28 d., nutarė kad "Lietuva, po šimtmečio gėdingos prispaudos išbraukta iš Europos žemėlapių, keliai kad užimtų savo vietą laisvų tautų tarme."

Vykdomasis šios konferencijos komitetas, pavadinamas "Taryba" ir vadovaujamas Antano Smetonos, 1918 metais Vasario 16 dieną paskelbė Lietuvos valstybės atstatymą demokratiniams pagrindams. 1918 metais Lapkričio 11 dieną buvo sudaryta pirmutinė Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė su ministru pirmininku Prof. A. Voldemaru.

Šis greitas ir paviršutiniškas datų prisiminimas mums parodo kad ištisą ketvertą metų reikėjo sunkios, patvarios ir išmintingos valios kol buvo nugalėtos visos kliūtys Vasario 16 dienos aktui. Bet jei reikėjo atkaklumo, proto ir kantrybės Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimui tai dar daugiau reikėjo budrumo, jėgų ir išminties Nepriklausomybės išlaikymui.

Vos Vokiečiams pasitraukus iš Lietuvos, bolševikų gaujos veržėsi į Vilnį ir gilyn į Lietuvą. Gen. Goltz su savo bandomis iš Šiaurės mėgino vėl užimti Lietuvą, o ką tik atsistojusios Lenkijos kariuomenė taipgi supo jauna Laisvos Lietuvos kuną...

Sunkus buvo metas rimties Lietuvos Nepriklausomybės bandymams, ir tik 1920 metais Vasario mėnesį Lietuvos teritorija buvo išvalyta nuo įvairiausių pasikėsinimų iš šalis pasinaudojant besikuriančios Lietuvos silpnėmis. Pasiliko tik Vilnius svetimos rankose.

DAR naujos sienos Europos valstybėms nebuvo galutinai nustatytos, dar tebebuvo kalbama apie taikos sutartis, o Lietuva jau viduje valėsi, tvarkėsi ir skubiai ruošėsi naujam gyvenimui. Žemės reforma, finansai, mokykla, kooperacijos ir visa eilė kitų skubių reikalų turėjo būti greitai sutvarkyta. Trukumas patyrusių žmonių, stoka priemonių našiam ukiui atkurti, įvairūs tarptautiniai sunkumai — visa tai ypatingai trūkdė pirmutinius laisvos Lietuvos žingsnius. Bet atsidėjimas ir kantrybė padarė tai kad per keletą metų Lietuva suspėjo ineiti į tarptautinę valstybių šeimą, suspėjo atsistoti ant savo kojų ir galėjo be baimės ir ramiai ruoštis rytojui. Kiekvieni Nepriklausomo gyvenimo metai nešė vis daugiau ir daugiau dvasinės ir medžiaginės stiprybės Lietuvos valstybei ir jos gyventojams.

Reikėtų didelės knygos kad būtų galima pilnai apžvelgti tuos laimėjimus kurių pasiekė Lietuva per 22 metus savo nepriklausomos veiklos. Visose srityse — žemės ukyje, pramonėje, prekyboje, švietime ir, apskritai, valstybinio ir tautinio subrendimo srityje — pasiektų laimėjimų skaičius gali nustebinti kiekvieną pašalietį.

Sešiasdešimt. nuosimėjų daugiau gyvulių negu prieš karą; žemės ūkio gamyba 30 kartų didesnė; iki 200 milijonų litų išaugęs eksportas, nei kartą neuvertintas pinigais; virš 300 000 jaunimo mokyklose, moderniausios švaros, draudimo ir visokios kitos socialinės globos įstatymai, visiems pakaikamas uždarbis (1938 m. emigravo iš Lietuvos tik 1709 asmenų ir tai daugiausia ne Lietuvos tautybės), ramus ir saugus gyvenimas, gera ateitis vaikams ir pilnas gražių planų rytojui — tokia buvo Lietuva kai į ją įžygiavo sovietų armijos 1940 metais Birželio 15 d.

Kaip skaudu širdžiai minėti aną sovietinio smurto, šlykščios vagystės, žmogžudystės ir mirties dieną! Kai po 22-jų metų puslėtį rankų, taupaus gyvenimo, aukų ir audringų kelionių Lietuvos laisvę buvo tirono Stalino išplėsta, pasiliko gyva ir nemirštanti Lietuvos tautos

Ir Pačioje Rusijoje dar esama "ilaudies Priešų"

žmonės, kurie nepritaria bolševizmui, komunistų valdžios vadinami "ilaudies priešų" vardu. Maskvos "Pravda" nusišundžia kad kai kuriose Rusijos vietose ir naujai įjungtose rytinėse provincijose silpnai veikia komunistai. Kai kur nesudaryta nei komunistinių jaunimo organizacijų. Patys sovietų valdžios pareigūnai dirba kaip apsnūdę.

Kadangi Rusai jaučia kad vis labiau ir labiau auga demokratinių kraštų pasipriešinimas komunistui, "nusiiraminiui" partijos iniciatyva esą nuolat raginama siųsti sveikinimo te-

dvasia, kruopščiai surinkta per visus nepriklausomybės metus ir giliai įdiegta į kiekvieno tyro Lietuvos širdį.

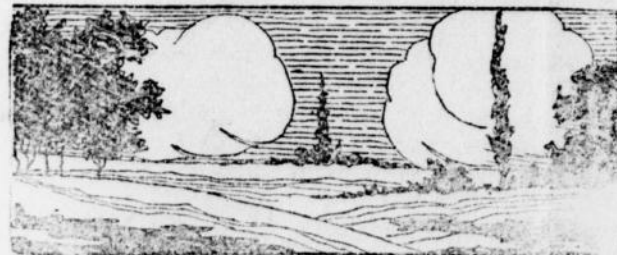
Su sovietinės okupacijos diena prasidėjo Lietuvoje ir pas visus savo ir savo tėvų bei senelių žemę mylinčius Lietuvos naujas kovos laikotarpis. Ir jau aštunti metai kai ta kova tęsiasi be pertrukio. Ji sudaro neatjungiamą dalį to bendro trisdešimties metų gyvenimo, kurs buvo pradėtas 1918 metais Vasario 16 dieną Vilniuje, paskelbiant Lietuvos Nepriklausomybę. Ir tas trisdešimties metų laikas turi tarnauti Lietuvai ir Lietuviams kaip viena didelė ir iškalbinga pamoka, atskleidus daug paslėptų, parodžius nelaimingas klaidas ir vingius, pamokius ką mylėti ir ko nekęsti. Ji yra vienintelė pamoka iš kurios mes turime semtis ne tik jėgų tolesnei kovai už Lietuvos valstybę atstatymą, bet ir išminties kokiems keliais mūsų pastangos turi eiti į pilną laimėjimą.

VASARIO šešiolikta diena mums reiškia brangų prisiminimą ilgai ir kantriai siektos laisvės Lietuvai. Ji mums reiškia brangų brangų jos lygį, bmo22 mums primena kruopštų mūsų tėvų, mūsų brolių ir sesių, ir visų mūsų viengėnų darbą ir aukas kad jie gyventų laisvai kaip senos tautos palikuonys.

Jei skausmas neveržtų mums širdies dėl liudno Lietuvos vaikų liūdnos tėvynės, dėl tremtinių Lietuvos skurdžios dabarties ir dėl visų kitų mūsų krašto ateitį liečiančių klausimų, mes galėtume su džiaugsmu atšvesti trisdešimties metų sukaktuves. Deja, gelbėjimo šauksmai iš pavergtos Lietuvos ir skausmingi skundai iš nelaimingų tremtinių stovyklų nusielbia visokį tos tautinės šventės linksmumą.

Ateitis, mes tikime, atneš džiaugsmingesnį Vasario šešiolikta. Gi šiais metais ta šventė mums atneša nieko daugiau kaip kieta reikalavimą budėti, aukotis ir nepaliaujančiai veikti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. Ji atneša reikalavimą tvirtos vienybės, taurios širdies ir vis didesnį aukų Lietuvos ir Lietuvos gelbėjimui. Ji mums pakartoja ir trisdešimties metų pamoką kokių pavojų reikia vengti Lietuvai ateityje, kas ir kokie yra jos draugai ir kaip reikės gyventi ir dirbti kad lengviau apsaugotų Lietuvos Tautą nuo jos kasdieninių priešų.

VASARIO SEŠIOLIKTOS proga mes sveikiname visus Lietuvos kurie bent kokiomis aukomis prisideda prie bendros mūsų kovos už Lietuvos laisvę ir kurie savo jausmais jungiasi prie Lietuvos Tautos skausmo. Tegul ta diena bus mūsų visų dvasinės stiprybės, atsinaujinimo, vilčių ir neiskenkamo ryžtumo tyli priesaika.

ŠUKLIŲ MADONNAI

Aš palikau Tave, Madonna,
Ten kryžkelėj stovėt,
Gimtosios žemės skurdžią duoną
Ir žmones jos gailėt.
Kai Seimenos karklynais tankiais
Tą naktį aš bridau,
Tavo meilingos širdies dužiais
Save vis raminau.
Ir kai tremtyj mirtis žiauri
Siautėdama aukas šienavo,
Velionė motina ties Tavimi
Už mane prašė ir maldavo.
Aš palikau Tave, Madonna,
Ten kryžkelėj budėt,
Betgi tikiuosi Tave ir Lietuvą
Išlaisvintą regėt.

Andrius Vilkaviškietis.
Lausanne, IX-18-47.

(Suklių dvaro, Žaliosios val., Vilkaviškio ap. kryžkelėje Dievo Motinos statula. Seimena — šešupės intakas.)

legramos Stalinui, kurių turinys maždaug vienodas: "Jokios priešų jėgos negalės sulaukyti eiti mums tuo keliu, kurį tu mums rodei".

PETROLEJAUS produkcija 1947 metais visame pasaulyje padaugėjo 9 nuos. Visame pasaulyje kasdien vidutiniai pagaminta po 8,225,800 bačkų.

Amerikoje vidutiniai petrolejaus gauta 1947 metais po 5,078,000 bačkų kasdien, arba 62 nuos. viso pasaulio kiekio.

Iš petrolejaus daroma gasolinas ir kiti šalutiniai produktai.

Kai vieni tikrina kad gasolinas ir aliejus gali greitai išsišaišai, kiti žinovai įrodinėja, šiai šaliai gasolino ir aliejaus išteklių tarnaus dar per 3000 metų.

KUOMET tabakas džiovinamas cigarečių dirbimui, dalis tabako nikotino išeina su karštu oru džiovinimo mašinose; tas oras tada perleidžiamas per vandenį nikotino ištrinimui, partijos iniciatyva esą nuolat raginama siųsti sveikinimo te-

SAVAITĖS VEIDAS

Rašo DŽIM-BIM.

WILLIAM A. HARRIMAN

DAR ir šiandien tebeskamba triukšmas, kuriuo 1946 metais pasitraukė paskutinis Rooseveltto ministras Henry Wallace. Į jo vietą tada atėjo William Avel Harriman. Atėjo tiesiai iš Londono, kur jis buvo nesenai atsikraustęs kaip ambasadorius, po savo sunkios misijos Makvoje.

Finansų sluoksniui nesitikėjo kad Prezidentas Truman atiduos finansų portfelį žmogui, kuris savo knygoje "Misijs Maskvoje" su tokia simpatija ir tokiu dideliu atodairumu kalba apie sovietinį režimą. Bet Henry Wallace išmetimas iš kabineto, tuoliaukiam užsienį reikalų ministrui Byrnes reikalaujant, buvo Kremliuje supras tas kaip nesmagus akibrokštas Sovietų Sąjungai. Kad tas neskanumas ilgai nepasiliktų Maskvoje, Truman tikėjosi atsilyginti kitu "neologu Rusijos draugu-Harrimanu". Gandas sklid, kad Harrimano pasirinkimas buvo geras dar ir dėl to jog Truman pasisodino šalia savęs Harrimano asmenyje puikų sovietinių reikalų žinovą, kurs geriau negu kas kitas pažįsta sovietų užkulisų politiką. O be to juk Harriman buvo ištikimas Prezidento Rooseveltto palydovas visose pagrindinėse konferencijose su Stalinu ir puikiai žino viską, kas tose konferencijose buvo kalbama, kaip kalbama, kas jose susitarta ir dėl ko nesutarta. Turėti tokį žmogų šalia savęs tikrai galėjo būti Prezidentui Truman labai viliojantis dailtas.

Harriman su savo 57 metų amžiumi priklaus, prie tokios kapitalistų grupės, kuri yra vadinama "pažangioji". Tuo žodžiu Harriman niekad nesididžiuoja, bet jis jį perduoda visu savo galvėjimu, visais savo finansiniais planais ir visa administracija. Stambaus bankininko sunus, jis vis dėlto, kaip ir daugelis didžiųjų Amerikos kapitalistų, perėjo darbo ir valios mokyklą, prieš patapdamas didelių kapitalų viešpačiu. Iš savo tėvo William Avelare paveldėjo didelę geležinkelio eksploataciją ir pirmenybę dviejose geležkelių bendrovėse: "Union Pacific" ir "Illinois Central Railroad". Prieš pasidarydamas tv bendrovių direktoriumi W. A. Harriman atliko didelį "stažą" paprastu darbininku lokomotyvų garaže, vėliau traukinio mechaniku ir pagaliau traukinų inspektoriumi. Pereidamas visus darbo laipsnius, Harriman turėjo progos pažinti darbininkų socialinius klausimus ir išmoko suprasti darbo žmogaus našatę.

Karui prasidėjus, Harriman buvo Rooseveltas pašauktas suorganizuoti pagalbą Anglijai. Jis tą uždavinį atliko sklandžiai ir be priekaištų. O kai reikėjo tokią pat pagalbą teikti ir Sovietų Sąjungai, tai ir tada Harrimano pasirodė tinkaamiausioje vietoje. Iki 1943 metų Spalių mėn. jis ir nešė visą atsakomybę už tvarkingą ir gausų Amerikoniškų ginklų ir maisto pristatymą Sovietų Sąjungai. Kaip žmogus tokiose sunkiose pareigose, Harriman buvo vis kartu su Rooseveltu. Ji matome šalia Rooseveltto pasirašant Atento Carterį; vėliau jį randame kartu su Rooseveltu Casablanceje, Quebece, Kaire, Teherane ir Jaltoje. Visur ir visados ramus, atsargus, tylus ir užsidaręs. Beveik visados su lietpalčiu ant rankos ir pilka skrybėlė tarp pirštų. Visados susimastęs, vengias žurnalistų, fotografų ir viešumos.

1943 metais Spalių mėn. Rooseveltas jį pasiuntė į Maskvą, kaip ambasadorių. Šneka kad jis buvo Maskvoje vienintelis ambasadorius, kuriam Stalinas negailėjo laiko pasikalbėjimuose. Kai jis po trijų metų gyvenimo Maskvoje atsiveikino su Stalinu, šis jam padovanavo du grynakraujus žirgus: vieną pačiam ambasadoriui pajodinėti, o antrą jo dukrai pasismaginti. Ir išjojo Harriman iš Maskvos, palikęs ten ginklų už keliolika bilijonų ir padėjęs sovietams atkelti ligi Elbos. Už tą akla duosumą, kurį vykdė Rooseveltas su Harriman, dabar tenka Amerikos žmonėms mokėti dideliais pinigais, o paskiau tikrai dar reikės mokėti ir krauju. Senovėje už didesnes klaidas plikydavo akis. Harrimano klaidos yra nemažos, ir tas prablaivėjimas kurį dabar rodo, vargiai galės išpirkti jo nuodėmes Maskvoje. Kokių klaidų jis pridarys budamas finansų sekretorium parodys ateitis.

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.50

Nauja Sapnų knyga, aiškinanti visokius sapnus, vėl galima gauti Dirvos knygyne. Su užsakymu siųskit pinigų.

Reikalaukit Dirvoje

SKAITYMAI

TĖVIŠKĖS VAIZDAI

Rašo VYTAUTAS K. SVIEDRYS.

(Tęsinys iš pirmiau)

(31) NIDA

Nidos vasarvietė buvo viena iš labiausiai mėgstamų vietovių, kur vykdavame jieskoti ramaus poilsio ir pasigrožėti nuostabiomis gamtos grožybėmis. Jei keliaudami per Kuršių Neringą žavėjomės kiekvienu žvejų kaimu bei miesteliu, tai atvykę į šį pasakiškai gražų kampą mes tikrai savo sielose pajautėme stebuklingą paveikslą.

Kai gerai susipažįsti su savo krašto visomis vietomis ir galiausiai patenki į Nidą, kur gyvendamas ir gamtos burtų paveiktas Nobelio literatūros premijos laureatas Thomas Mann sukurė nemirštamų dalykų, pamatai, kad nors ir mažas mūsų kraštas, bet koks jis gražus, savas ir mielas. Kad taip milžino ranką turėtum, o būtų gera jį visą priglausti prie savo širdies ir myluoti, myluoti...

Atvykę į Nidą pirmiausiai užsukame į muziejų. Teprakalba į mus seni istorijos lapai ir tie turtai kurie šneka apie vietovės praeitį. Čia sužinome, kad tuo vardu Nida minima net 1437 metų raštuose, o senesniuose ordino dokumentuose minima Noyken ir Noyden. Bet spėjama, kad tuo vardu buvo vadinama senoji Nida, buvusi netoli nuo dabartinės vietovės. Tai patvirtina užsilikusios senovės kapelių liekanos, kur atrandama įvairių senienų. Tus kapelius vietos gyventojai markapius vadina.

Yra dar ir kitos kapinės prie bažnyčios, kurių antkapiai primena prieškrikščioniškųjų laikų stambeldžių antkapius. Apžiūrinėdamas tuos originalius kapelius ant jų paminklėlių randi daugiausia Lietuviškų pavardžių, tatau aiškiai byloja apie vietos lietuviškumą.

Keliaudamas per Nidos vasarvietę (ji susideda iš trijų kaimų: Nidos, Skrudinėš ir Purvinės; kodėl taip pavadinti du paskutiniai kaimai, aišku iš žodžių reikšmės), pastebi, ir tas labai ryškiai į akis krinta, kad beveik visi žvejų namai yra išlaikę seną Lietuvišką pajuriečių stilių. Stogų galai papuošti stilizuotais žirgeliais, o gražiais puošniais ornamentais išdabintos pastogės, prieangių ir langų rėmai, durys, kurios nudažytos ryškiais spalvomis (vyraujanti spalva yra mėlyna ir balta).

Nidos vasarvietę puošia ir jai ypatingą grožį teikia aukšti kalnai, kopos. Pirmiausia, žinoma, aplankome Lietuvos Aero Klubo Nidos sklandymo mokyklą, prie kurios yra gražiausios Neringos kopos, Baltieji arba Parnidos kalnai su 63 metrų aukščio aštriomis, lužtančiomis viršūnėmis. Čia pat, netoliese, pamario šlaite yra istoriškoji ir garsioji Tylos pakalnė, kur buvo įrengta Prancūzų belaisvių stovykla. Toj vietoj auga tik dyglios dykumų avižos. Prisiminus apie Nidos augalus verta pastebėti, kad miškų pievoje galima rasti labai retą šiaurės gėlę linneja borealis, o smėlio sulaikymui labai puikiai tarpsta keliaujančios kopų pušelės.

Ant Nidos Urbo kalno (58 m. aukščio) stovi 1874 metais pastatytas švyturys, kuris blykčioja kas dešimt sekundžių ir jo šviesa matoma 35 km. tolyme.

Mes aplankome ir garsiąją Rasytę, kur buvo įrengta paukščių stotis ir čia jie buvo žieduojami. Neringa eina didysis paukščių kelias, kuriuo jie keliauja, palikdami gimtąjį kraštą ir į jį vėl sugrįždami. Iš to turi daug naudos ir vietos gyventojai. Netoli Rasytės yra taip vadinama Zuvėdrų kudra, kurioje paukščiai sudea tiek daug kiaušinių jog pakanka maistintis vietos gyventojams ir daug jų net išvežama.

Iš Nidos toliau vykome į Rusnę. Mes su savimi vežėmės vieno žvejo padovanotą brangią dovaną — lazda, kurios viršūnė išdrožinėta taip, kaip išdrožinėtos valčių ribų stulpų viršūnės. (Bus daugiau)

EKSTRA! 288 DAINŲ KNYGELĖ

LEISKIT ! TĖVYNĖ

(Kišeninio didumo — 272 puslapiai)

Kaina su prisiuntimu \$1.00

Dirva gavo Europoj naujai išleista knyga įvairių Lietuviškų liaudies dainų ir kitokių pavadintą — "LEISKIT ! TĖVYNĖ". Tai nepaprasta knygelė — tiesiog didelė knyga, 272 puslapių didumo, ir joje telpa net 288 žinomų eilėraščių. Skubėkit įsigyti sau vienuoliktą dainų, ir daug tokių kurias turėtumet sio malonumo, nes rasite daugybę savo žiną iki jų turime. Ji suteiks jums didžiulį žinoti. Išleido "Mintis", Vokietijoje.

Reikalaukit Dirvoje

GĖDINGA TAIKOS KAINA

PRIEŠ TRISDEŠIMT metų, kai kėlėsi Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų laisvė, Europos politinis veidas dar buvo sumaišytas, niurus ir sunkiai atpažįstamas. Didelės drąsos ir valios šauksmas betgi padarė tai, kad po tiek veigystės metų Lietuvos valstybė galėjo atsikurti ir pradėti naują savarankišką gyvenimo vėgą.

Vokietijos pralaimėjimas ir caristinės Rusijos suirimas didžiai palengvino Amerikos Prezidento Wilsono dėsnių įgyvendinimą, dėsnių kur buvo pripažinta kiekviena tauta laisvo apsisprendimo teisė.

Istorija vis dėlto mokė, kad Lietuva stovi ant labai pavojingo kryžkelės, pro kurią eina ir grįžta didelės, net pasaulinio viešpatavimo siekiančios jėgos, viską pakeliant naikinamos. Ir dažnai buvo kalbama, kad Lietuvos laisvė yra lyg žirnis prie tako ir kad juo jis yra didesnis ir gražesnis tuo daugiau pavojų yra jam būti praeivio nusikntam.

Kad mažiau kaimyno grobnišką akį vyliotų, gamta norėjo, kad "Lietuva būtų ir tamsi ir juoda". Bet išsilgta laisvės rytas, ilgi sprespaudoje išgyventi metai ir veržlus skubios pažangos geismas reikalaavo iš Lietuvos Tautos kuosku-biau vyti kitas tautas, "kuo daugiau ir rimčiau dirbti kad pilniau įrodytume jog Lietuvos gentis sugeba pati savarankiškai tvarkytis ir nėra reikalinga jokios globos iš šalies. Toks įrodymas ir buvo pasauliui patiktas: per keletą metų visos valstybės pripažino Lietuvą tinkančią ir pasaulinę tautų šeimą kaip laisvas jos narys.

KOL Lietuvos didžiųjų kaimynų godumas buvo suvaržytas jų visokiais vidaus ir užsienio sunkumais tol Lietuvos žmonės galėjo ramiai gyventi ir tvarkytis. Išitus dvidešimt metų galėjo mūsų tėvynė kurtis be ypatingų grėšinių iš savo kaimynų pusės; galėjo stiprėti, augti ir bręsti vis geresniai ir turtingesniai gyvenimui. Ir kiekvienas kurs matė Lietuvą 1918 metais ir 1939 metais turėjo nustepti kad su tokiais mažomis priemonėmis tokia maža tauta ant tokio mažo žemės ploto sugebėjo per tokį trumpą laiką tiek neapsakomai daug padaryti visose srityse.

Rodėsi kad niekas nebegali sulaukyti tos senos ir kartu taip pajauėjusios tautos. Sunku buvo prisileisti kad viena diena piktą likimo ranka galėtų užspausti Lietuvos laisvą augimą.

BET... keitėsi Europos veidas — keitėsi ir Lietuvos padėtis. Kaimynas Vokietija padarė su visais piktais jausmais ir, kaip siaubas apėjęs visą savo pasienį, sustojo prie Lietuvos. Ir pirmutinis smūgis teisei ir laisvei buvo sudotas Lietuvai atimant iš jos Klaipėdos kraštą 1939 metais Kovo 22 d. Nuo tada pasijuto Lietuva kaip žmogus kuriam išpjauta pusė plaučių.

Mirties šmėkla lydi kiekvieną tokio sužaloto žmogaus pėdą, ir besartinas gyvybės galas atima iš jo bent kokį džiaugsmą. Taip buvo ir Lietuvai po Klaipėdos krašto netekimo.

Tačiau, juk ir paskutinį pa-

tepimą gavęs ligonis dar vis tikisi atsikelti.... O kodėl nesitikiš tauta, kuri savo ilgoje istorijoje daug kartų išgyveno mirties valandų? Vilniaus sugrąžinimas lyg koks saldus gurkšnis pastiprino viltis. Ir, turbūt, "apgaulės dievaitė" taip norėjo kad Lietuvos budrumo akis nusigręžtų daugiau į Vakarų, į Vokietijos siautėjimus, tvirtai tikint kad iš ten — ir tik iš ten — gali ateiti mirtis. Gi tuo tarpu iš kitos pusės galando Lietuvai dalį Sovietų Sąjunga.

SVENCIAINT 30 metų sukaktį nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienos, būtų maloniau pakalbėti apie Lietuvos atliktą darbą. Bet mes esame, galima sakyti, pačiame pasaulinių grumtynių įkarštyje ir esame lyg kariai dideliame pasaulio mušyje, kuriame išsprendę ir Lietuvos ateitis. Tokiu atveju mūsų rankoje stipresnis ginklas yra tas kas padeda mums geriau suprasti jog kova eina už mūsų teisę. O tą teisę išplėšė Lietuvai ir visiems Lietuvos žmonėms Sovietų Sąjunga, smurto keliu prijungdama žydindį Lietuvos valstybę prie savo vergingos santvarkos.

Dar antram Pasauliniam Karui neprasidėjus — 1939 metais Rugsėjo 3 dieną — Molotovas susitarė su Ribbentropu Maskvoje kad Baltijos kraštai bus jų pasidalyti. Pagal tą susitarimą Lietuvą turėjo sau prisijungti Vokietija. Ir jei ne sovietų pavojus, kurį Vokietija norėjo laikinai nustumti tai ir 1939 metų Rugsėjo 28 dienos sutartimi (tarp Molotovo ir Ribbentropo) gal Lietuva būtų pasilikus Vokietijos glėbyje, iš kurio ji būtų galėjus net savo jėgomis išsiveržti Vokietijos kapituliacijos dieną.

Bet ana sutartimi Ribbentropas apmokėjo Molotovui už dvidešimt vieno mėnesio taiką....

Apmokėjo svetimais pinigais, ir ta kaina nebuvo Vokietijai brangi, bet ir labai gėdinga. Ji sutiko kad Sovietų Sąjunga okupuotų Lietuvą, polikdama jai (Vokietijai) tik mažą ruožą kairioje Nemuno pusėje. Rusų armija bet gi, įsiveržus Lietuvon, užėmė ir Vokietijai skirtą Lietuvos kuno dalį, o į Ribbentropą beveik tylų protestą Molotovas atsakė kad "dabartinės sąlygos yra sunku tą teritorijos dalį atskirti nuo visos Lietuvos".

Ir taip po kelių mėnesių pasitarimų Stalinas sutiko apmokėti Hitleriui 31,500,000 markių už tą Lietuvos žemę kuri pagal Rugsėjo 28 dienos sutartį turėjo pereiti Vokietijai.

Taigi — du plėšikai: Stalinas ir Hitleris — pasidalino Lietuvą, pirmasis ją visai pavergdamas, antrasis gaudamas gerą sumą pinigų. Tokio gėdinio, taip niekšiško ir tokios barbariškos prekybos kitų tautų laisvėmis iki šiol dar niekur pasaulyje nebuvo galima surasti!

Vokietija jau apmokėjo už visus savo piktus pasielgimus; apmokėjo savo miestų, griuvėsiais ir įvairiomis kitomis bausmėmis. Gi Sovietų Sąjunga dar ir šiandien tebesidžiauja anais plėšikiškais veiksmais ir ramiai sau gėrisi grobiu, kurį ji smurto ir apgaule užvaldė.

KAIP NEAPSAKOMAI juokinga kada po viso to ką padarė sovietai Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose, vis dar šnekama apie susitarimus su Sovietų Sąjunga. Jokios sutartys ir jokie pasižadėjimai nevaržė ir nevaržys sovietų valdžios kai jai ateis laikas veikti savo pasaulinio viešpatavimo labui.

Tatai pravartu žinoti visiems ir kaip pavyzdį parodyti sovietų pasielgimą su Lietuva, kuri turėjo aiškiausių sutarčių ir pilniausių pasižadėjimų iš sovietinės valdžios. Rygoje pasirašyta 1920 metais Liepos 12 d. sutartis tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos vyriausybių nustatė kad Sovietų Sąjunga pripažįsta Lietuvos Nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo išeinančiomis pasekmėmis ir kad "visiems amžiam atsisako nuo bent kokių viešpatavimo teisių į Lietuvos tautą ir Lietuvos teritoriją".

1926 metų Rugsėjo 28 d. sutartimi Sovietų Sąjunga dar kartą pakartojo kad jokie motyvai — nei politiniai, nei ekonominiai, nei kariniai — negali pateisinti kitos valstybės užpuolimą. 1939 metų Spalio 10 dienos sutartimi vėl Sovietų Sąjunga pareiškė kad ji jokiu atveju nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus ir nepažeis jos politinės laisvės.

Visos tos sutartys taip gražiai ir taip aiškiai nustatė santykius tarp Lietuvos ir sovietų, 1940 metais Birželio 15 dieną buvo su tam tikru išdidumu paniekintos; visi pasižadėjimai ramia sąžine sulaužyti, ir visa Lietuvos valstybė prievartos keliu panaikinta. Panašiai pasielgė Sovietų Sąjunga su visomis sutartimis kurias ji yra pasirašiusi, jeigu tik jai atrodys naudinga.

SU SUSPAUSTA širdimi reikia minėti Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį: jau aštunti metai kai Lietuvos pavergimas persekioja mūsų viltis. Kai kada lyg norėtusi prileisti kad Lietuviai Tautos nelaimės reikšmę brangia kaina už taiką.... Ir gal mes jaustumės pakankamai atlyginti jei tikėtume kad tikrai tokiais kainomis galima išpirkti pasaulinę ramybę.

Gi visiems gerai žinoma kad sovietų klasta Baltijos kraštuose yra tik pradžia jų didelių ir geidulingų planų, siekiančių pavergti visą pasaulį. O jei taip tai visi gali pasakyti kad kaina kurią Lietuva apmokėjo sovietams savo Nepriklausomybę, peržengia visokias gėdos ribas. Ji nemuramins sovietų apetito ir nepatarnaus pasaulio taikai. Priešingai, ji tik skatina vis didesnius sovietų norus, kuriems vis tiek vieną dieną reikės pasipriešinti.

Kai prieš okupaciją švedavo Lietuva savo Nepriklausomybės sukatataves, daugelyje valstybių prisiminėdavo ją geru ir malonių žodžiu. Bet nuo tos dienos kai sovietai ją užvaldė, eilėje valstybių užsimiršo Lietuvos istorija. Tegul tai bus visų mažų tautų likimas, kurį vis dėlto mes sutinkame ne kaip Dievo neišvengiamą bausmę, o kaip piktų ir negarbingų žmonių tamsią valią, kuriai mes priešinamės ir priešinsimės tol, kol Lietuvai vėl bus sugrąžinta Nepriklausomybė.

1940 metais Spalio m. 15 dieną Prezidentas Rooseveltas pareiškė Lietuvos delegacijai: "Lietuva nėra praradusi savo Nepriklausomybės. Jos laisvė yra tik laikinai sustabdyta".

1945 metais Kovo 4 dieną Grew, tuo laiku ėjęs U.S.A. Valstybės Sekretoriaus pareigas, patvirtino kad Amerika tebeprapažįsta Baltijos kraštų Nepriklausomybę ir tų kraštų vyriausybės. Niurnbergo teismas 1945 metais Spalio 6 dieną pasisakė kad Sovietų Sąjungos valdžia neturi teisės atstovauti Baltijos kraštų. O 1946 metais Liepos 29 dieną Paryžiaus taikos konferencijoje buvo nutarta neleisti Molotovo atsiveržti "Lietuvos tarybinės respublikos užsienio reikalų ministrui Rotomskiui" dalyvauti konferencijoje kaip kitų sovietų delegacijų nariui, o ne "Lietuvos užsienio reikalų ministrui".

Skaitlingu pavyzdžių akivaizdoje, švenčiant Vasario 16, reikia šalia liudėsio ir gėrėtis kad tarptautinė viešoji nuomonė, sveika pasaulio sąžinė ir teisingumo jausmas nepaliauja kalbėjęs už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Tegul artima ateitis pakeis tą gėdingą taikos kainą, kurią apmokėjo Baltijos valstybės, į taurą atlyginimą pilnos Nepriklausomybės sugrąžinimu ir pažeisto teisingumo atstatymu!

PASAULIO aukščiausi kalnai yra jauniausi. Seni kalnai, kitados buvo aukšti, sumažėjo nuo amžių dėvėjimosi ir plovimo sniego ir vandenų.

ŠEŠIOLIKTAI VASARIO 1948

Šią kilnią mūsų Laisvės minėjimo dieną atmintime tuos kas dėl laisvės kovoja; kas kelia dėl laisvės ir žodį, ir plieną, ir savąją gyvastį laisvei aukoja.

Atmintime mūsų piliakalnių garsą, ir knygnešio neštąjį knygų maišelį; ir mūsų močiutės didvyrišką narsą kai mokė vaikučius slaptai prie ratelio.

Atmintime žygi skurdžių savanorių, parnešusių Laisvę į mūsų tėvynę; ir džiugesio psalmes prie mūsų altorių; trispalves, plevenusias mūsų židrynę.

Atmintim kad vėl mūsų tėvynę vergovė, benamiais vėl tukstantai brolių pavirto; kad mūsų miškai tapo laisvės tvirtovėm, kur ginas Lietuvis galingas ir tvirtas.

Per amžius vis teka mūsų kraujas kaip upės, lemtingajai kovai baigties nematyti — bet laisvas Lietuvis, kovoj neparklupęs, iškels vėl tėvynę trispalvę ir Vyty!

Jurgis Kastytis Gliauda.

ADV. VINCO RASTENIO PRIĖMIMAS

Rengiamo Jam Keliose Kolonijose Prakalbos

Vasario 6 d. į New Yorką

atvyko vienas iš žymių buvusių tremtinių, Adv. Vincas Rastenis su žmona, Emilija.

Apie p. Rastenį Dirvoje jau buvo platesnis pranešimas.

Šia proga paminėsime apie Am. Lietuvių Tautininkų Centro surengtą jam ir jo žmonai priėmimą, kuris atsituvo Vasario 7 vakare, Cornish Arms viešbutyje, New Yorke.

Priėmimo dalyvavo apie 50 tautininkų veikėjų, ne tik vietinių ir iš aplinkinių, bet ir iš toliau. Iš Chicago dalyvavo Adv. A. A. Olis, iš Clevelando K. S. Karpius, iš Baltimorės Adv. Nadas Rastenis, V. Rastenio giminietis, ir kiti.

Po vakariinės kalbų programos pradėjo Brooklyn žinomas veikėjas J. P. Ginkus; po savo įžanginės kalbos toastmasteriu perstatė V. G. Abraitis, A.L.T. Centro pirmininką.

Kalbas pasakė šie: A. Simutis, Dr. M. J. Vinikas, A. S. Trečiokas, K. S. Karpius, Juozas Tysliava, Adv. Nadas Rastenis, Pranė Lapienė, Adv. A. A. Olis, ponias Baltus, kuri įteikė naujai atvykusiems pp. Rasteniams dovaną nuo ALTC išdininko (J. C. Baltus); toliau kalbėjo J. Sagys, Paulina Šimėnienė, Petras Atkočaitis, p. Emilija Rastenenė, ir paskutinis, pats garbės svečias Adv. Vincas Rastenis.

Po to vėl p. Ginkus baigė kalbų programą, o svečiai dar ilgai tarp savęs kalbėjosi.

Adv. V. Rastenis pareiškė kad jisai buvo prašomas savo draugų vienminčių tremtinių, likusių Europoje, kad atvykęs Amerikon stotų dirbti mūsų visuomenėje, ne tik sau dolarius krauti, kaip yra padarę kiti tremtiniai, atvykę Amerikon ir veik pranykę iš Lietuvos gy-

Isteigė Lietuvų Rašytojų Draugija

NEW YORK, N. Y. — Vasario 7 d., Lietuvų Informacijos Centre, įvyko Lietuvų rašytojų, buvusių tremtinių ir senų Amerikiečių, kurie įsteigė Suvienuotų Valstijų Lietuvų Rašytojų Draugiją.

Apie tai vėliau bus draugijos valdybos oficialis pranešimas.

Dirvos Redakcija sveikina tą naują Amerikos Lietuvų gyvenime žingsnį.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

KA PASAKOJA IŠ RUSIJOS GRĮŽĘ BELAISVIAI

Dažnai Vokietijoje galima matyti nuskurdusius, nuplyšusius, klumpėmis apautus žmonių griaučius, aptemptus oda. Jie siubuoja nuo mažiausio vėjelio pustelėjimo į visas šalis. Nuolat kosi ir spjauo krauju. Iš pradžių jie tyli kaip žemė. Po to, apsidairę į šalis ir nebematydami bolševikų, patraukę į jo lopus iškūtos cigaretės dumy ir pasistiprinę, jis pamažu pradeda kai ką pasakoti. Štai vienas jų, 1947 metų pabaigoje apleidęs sovietų Rusiją, papasakojo:

— Dirbau Stalino mieste karo pramonėje. Daugumas dirbantiųjų ir buvome mes, karo belaisviai. Mes dieną ir naktį pilnu tempu gaminome naujus ginklus. Skyrius, kuriame aš dirbau, gamino tankams vikšrus. Kiti liejo sunkiausius pabuklus (armotas) ir gamino kariškus automobilius. Daugelis belaisvių dirbo ir gyvojo si-dabro, kuris reikalingas karo pramonei, kasyklose. Iš viso šiuo metu Sovietų Sąjungoje yra apie 2 milijonai Vokiečių karo belaisvių. Jų paleidimo reikalui nei nekalbama. Paleidžiami tik tie, kuriuos gydytojų komisija pripažįsta nebetinkamais darbu.

Sovietų miestai, karo metu ėję iš rankų į rankas, teliko griuvėsiai kruvos ir istoriškai pavadinimai. Jų atstatymo darbas kaip ir nevyksta. Taigi, jie dar ilgai negalės atsikelti.

Tarp Vokiečių belaisvių plačiai kalbama kad Vokiečių Feldmaršalas Paulus yra sudarėtojų dviejų milijonų Vokiečių armiją, kuri yra Raudonosios armijos sudedamoji dalis.

Mūsų maistas blogas. Parai mums teduodavo 350 gramų duonos, pietų metu litą (kvor-

tą) sriubos be jokių riebalų, truputį džiovintų bulvių ir žuvis. Mėšos, riebalų ir cukraus mes nematėme.

Ukrainoje, Andrinovsko vietovėje prie Bugo upės belaisvių stovykloje už spygliuotų vielų tarp Vengrų, Rumunų ir kitų tautybių karių, esanti ir Latvių belaisvių grupė.

Lenkijoje ir Ukrainoje Sustiprintas Ukinkų Varymas į Kolhozus

Londono katalikų laikraščio "The Tablet" pranešimu, bolševikų valdomoj Ukrainoje ir okupuotoje Lenkijos dalyje sustiprintas ukinkų varymas į kolhozus. Pirmiausia steigiamos mašinų — traktorių stovyklos, kurių inventorių sudaromas atimant iš ukinkų žemės ukiui reikalingas mašinas ir net gyvulius. Privatiniai ukiai likviduojami, ukinkas ir jo šeima turi dirbti ne sau, o kolhozai. Pabaigai dar tenka suminėti faktą kad ukinkai iš kurių atimami ukiai, inventorius ir gyvuliai, turi siųsti už visa tai "draugui" Stalinui padėkos telegramas.

VASARIO MĖNESIO RETENYBĖ

Kaip žinoma, Vasario mėnuo kas keturi metai turi po vieną dieną daugiau, arba 29 dienas. Symet pirmą kartą į 28 metus pasitaiko kad Vasaris turi penkis sekmadienius. Paskutinis toks atsitikimas buvo 1920 metais.

Vasario mėnesį kas keturi metai dedada viena diena suluginimui kalendoriaus laiko su saulės laiku.

"Tėvas skambino MAN iš Chicago!"

Betty's tėvas žino kaip patikt savo šeimai. Jis yra keliaujantis pardavėjas, bet jis pasiekia namus umai per Long Distance pasakyti "Labanakt" jaunikiams arba pasikalbėti su motina. Išrodo lyg jis niekad nepasišalinęs iš namų.

Dabar kada vielos laisvos nuo daugelio pasikalbėjimų, jūs galite pasinaudoti savo papročiu esant toli nuo namų pasikalbėti per Long Distance. Kaštai yra tokie maži kad atitinka jūsų biudžetui. Pamatykit viduje telefonų knygos kainų surašą.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

PASIGAILEKITE! JEI NE — PASISKAN- DINSIU ...

Naslės Tremtinės Prietikiai — ir Pagalba

Mes sustoję koridoriuje kalbamės su apie 30 metų moterimi. Du vaikučiai vežimelyje, o trečias ant rankų. Jos turtas telpa vaikų vežimelyje. Šios Lietuvos vyras žuvo, kaip ir daugelis kitų tarp griuvėsių, o ji pati, kiek pavargusi Vokietijoje, nutarė grįžti į namus. Tris mėnesius išbuvo pereinamojoje, Rusų zonoje kareivių saugojimoje, stovykloje, tris mėnesius kentė vargą ir baimę.

— Vos tik uždarius, — pasakoja ji, — Rusų tonas pasikeitė. — Užteks, — girdi, šokolada valgyti. Pas mus "niks" šokolado. Mes jums parodysim svolac".

Rupi, apyžalė duona, menkutė sriubelė, nieko geresnio vaikams. Mažyčiai mano vyto, prašė valgyti, bet ką gi duosi, jei pati negauna. Ir vis dar tie grąšiniai kad pirma reiks atstatyti sugriuvusią Rusiją, o mano vaikus atskirs.

Ji nutarė bėgti. Pasinaudojusi proga, be rubų, baltinių, pasiėmusi į glėbį vaikučius — surizikavo. Bėgo visą naktį, pasikui tempdama mažuosius, lipo per stačius griovius, griuvo, kelėsi ir vėl toliau tempė iš pražuties jaunus gyvybes. Kai imdavo jie verkti, delnu užgniauzdavo burną kad Rusų pasienio sargybiniai neužgirstų. Gerų žmonių padedama perbėgo sieną.

Paskiau klaidžiojo po Vokietiją. Į stovyklą jos nepriėmė, kaip jau repatriavusią į namus. Vargo traukiniuose, stotyse, be rubų ir be nuolatinio stogo. Buvo Prancūzijoje, norėjo ten įsikurti, bet jai pasiūlė vykti į namus. Kas gi norės moterį su trim mažais vaikučiais globoti, kas norės sunkiomis alkio dienomis užsikrauti sau našta. Vilties nustojusį grįžo atgal ir atėjo į Control Center.

KING PIN CLUB 2111 Prospect Ave. Superior 3443

A good place to eat, drink and have a good time. Where all Lithuanians meet.

FOOD — DRINKS
Hall Space to Rent
Joe Chester, pres. Al Samolis, sec.

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS**

Member Federal Deposit Insurance Corp.

MONCRIEF'S 1948 EILĖ

Automatiški šildymo Padargai
pas savo MONCREAF Pardavėją. GAS-OIL-COAL.

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnį rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

TELEFONO KOMPA- NIJA PAGEIDAUJA KAINŲ PAKĖLIMO

Pirmą kartą bėgyje 20 metų, The Ohio Bell Telephone Company kreipėsi į Ohio valstijos The Public Utility Commission prašydama leisti bendrai pakelti kainas už telefono patarnavimą. Tas pabranginimas pageidaujama palyginamai mažas, tačiau tas duotu kompanijai ineigu apie \$8,500,000 metuose daugiau arba devintą nuošimtį.

Kaip kompanijos vadovybė praneša, nuo šios kompanijos susidarymo 1921 metais, ji dėjo pastangas gerinti ir tobulinti patarnavimą taip kad visuomenė gautų geriausią už mažiausią kaštą, tik taip kad ji galėtų saugiai finansiniai operuoti.

Bėgyje karo ir po karo buvo parodyta didelio susirūpinimo kad nebūtų sutrūdyta galimas patarnavimo tikimas ir po karo tas stengtasi daryti, su nuolat didėjančiais kaštais.

Prieš karą, kaip atmenama, sako kompanijos vedėjai, šios teritorijos aptarnavimas telefonu buvo galimas ir prieinamas kiekvienam.

Po karo, kompanija pasirūpino vėl sutelkti visas galimybes aptarnavimui praplėsti ir tas buvo pasiekta greičiausiu laiku negu kitados kada. Bet ir tai nebuvo galima visų reikalavimų patenkinti.

Šiandien dalykai virto taip kad su kiekvienu nauju įvedamu telefonu, kompanijai atsieina kaip nuolatinis investicinis apimtis apie 50 nuošimčių daugiau negu atsieidavo prieš karą. Ir kiekvieno telefono aptarnavimo kaštai pašoko daugiau negu ineigu gaunama. To pasekmėje, sako kompanijos vedėjai, pelnas nuo kiekvieno naudojamo telefono susitraukė taip kad iš viso naudos tėra tiek kiek turėta prasciausiai depresijos laikais.

Nežiurint to visko, kompanija numato reikala plėsti ir gerinti patarnavimą, taigi imasi naujų ir didelių pagerinimų ir patobulinimų bei naujų patalpų statybos, kas apima bendrai suvirš \$125,000,000 kitų trijų metų veikloje.

Kaip mažas yra kainų pakėlimas parodo pavyzdys iš Clevelando, kainų. Dabar individualis rezidencinis patarnavimas yra \$5; nauja kaina būtų \$5.35.

2-Partijų rezidencinė kaina: 3.75, nauja kaina būtų \$4.03.

2-Party rezidencinis (ribotas 50 pasikalbėjimų) dabar \$2.50, nauja būtų \$2.75 (už 55 pasikalbėjimų).

Rezidencinis pratėsimas yra .60, būtų .75.

Main bizniui dabar \$5.50, būtų \$6.00.

Suprantama, didelė dalis tu ineigu savu keliu atitektų valdžiai įvairių taksų pavidale, ir tik dalis tu \$8,500,000 sudarytų kompanijos padidėjusių kaštų padengimui reikalingą sumą.

OHIO kareiviai su Kovo mėnesiu pradės gauti bonus. Lietuviai kareiviai kurie skaitosi Ohio gyventojais, be abejo suras vietas kur aplikacijos paduoti gavimui šių piniginių bonų.

Gub. Thomas J. Herbert paskelbia kad nežiurint reikiamų apie \$250,000,000 bonams mokėti, Ohio gyventojams galės būti sumažinta taksai 1949-50 dvidečiui, jeigu ineigos į valstijos išdą bus tokios kaip dabar. Gubernatorius sako, nesimato reikalo aptaksuoti real estate valstijos reikalams bent šešiams metams.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 Superior Ave. Henderson 9292

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1778.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

BUY ON PERFORMANCE . . . NOT PROMISES!

HERE ARE THE FACTS!

Recent independent tests prove our claim that **Launderrall** does a better job—it washes more clothes, cleaner—more economically!

See your nearest dealer listed below and ask for a demonstration today. Watch **Launderrall's** exclusive Re-Verso-Rol washing action give each piece an individual washing

and double rinsing. See **Launderrall's** convenient Top-Fill-Dor that means no bending or stooping—the Saff-Latch that guards against accidents. Note from the moment you flick the switch until you lift out your clothes damp-dried—ready for the line—it's all done automatically—your hands never touch water!

Launderrall

THE COMPLETELY AUTOMATIC HOME LAUNDRY by Jacobs

WASHES 28 TO 41% CLEANER! USES 18 TO 27% LESS SOAP— 17 TO 27% LESS HOT WATER!

HERE'S HOW THE TESTS WERE MADE: Each machine was loaded and operated according to its manufacturer's recommendations. The washing tests were run with standardized materials and procedures deemed by them to be sufficient to make a fair comparison and consistently applied to each machine tested. Water of 6 to 8 grains hardness was employed. Every step in the tests was under close scientific control.

IT'S BETTER BUILT TO DO A BETTER JOB

SEE YOUR LOCAL LAUNDERALL DEALER FOR AN AMAZING DEMONSTRATION

PERKO Electrical Appliances

9213 UNION AVENUE

Atdara Vakaraus iki 9:00 Val.

3486 EAST 93RD STREET

Trečiądieniais iki 1:00 Dienos

Telefonas Abiejose Krautuvėse Diamond 0025